

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Mezőszilas Község Önkormányzata

2016-2021

TARTALOM

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	6
Bevezetés	6
A település bemutatása	6
Lakónépesség.....	7
Értékeink, küldetésünk	12
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja.....	12
A HEP helyzetelemző részének célja	12
A HEP IT célja.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	13
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	14
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	15
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	17
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	18
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya.....	19
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága	23
c) közfoglalkoztatás	25
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.).....	26
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük	27
f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)	27
g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása	27
h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.....	28
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	28
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	32
a) bérlakás állomány	33
b) szociális lakhatás.....	33
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.....	33
d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság.....	34
e) lakhatást segítő támogatások.....	34
f) eladósodottság.....	34
g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása	35
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete.....	35

a) telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.).....	35
b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.).....	36
c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.....	36
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	36
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés.....	37
b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés.....	39
c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés.....	39
d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése.....	39
e) sportprogramokhoz való hozzáférés.....	39
f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	40
g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.....	40
h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.....	40
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	40
a) közösségi élet színterei, fórumai.....	40
b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük).....	41
c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.).....	41
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	41
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	41
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	42
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete.....	43
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma.....	45
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya.....	46
d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya.....	46
e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya.....	46
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.....	47
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	47
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok).....	47
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma).....	48
c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok.....	48
d) gyermekjóléti alapellátás.....	49
e) gyermekvédelem.....	49
f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	49
g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés.....	50
h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv.....	50
i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei.....	50
j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül.....	50
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.....	51

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása	51
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)	52
c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció	52
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések	54
e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)	54
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	55
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	55
b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban	56
c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei	56
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)	57
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	57
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	58
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	59
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaatthon, családok átmeneti otthona)	60
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben	60
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	61
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	62
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)	62
6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete	62
a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága	62
b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)	63
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	63
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	63
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése	64
b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés	65
c) idősek informatikai jártassága	65
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	66
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	67
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	67
a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)	68
b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	68
c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok	68
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	69
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	69
a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége	70
b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége	70
c) munkahelyek akadálymentesítettsége	70
d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége	70
e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)	70

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)	71
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	72
a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.).....	72
b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása.....	72
c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség	72
d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége	72
e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége.....	72
f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.....	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	73
a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába	73
b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.	73
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	73
1. A HEP IT részletei	73
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	73
A beavatkozások megvalósítói	75
Jövőképünk	76
Az intézkedési területek részletes kifejtése	76
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
3. Megvalósítás	86
A megvalósítás előkészítése.....	86
A megvalósítás folyamata	86
A HEP Fórum működése:	87
Monitoring és visszacsatolás.....	87
Nyilvánosság	88
Kötelezettségek és felelősség	88
Érvényesülés, módosítás.....	89
4. Elfogadás módja és dátuma	90
HEP elkészítési jegyzék	91

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet, és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Mezőszilas Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Mezőszilas Fejér megye déli részén, a 64-es számú országos főközlekedési út mentén terül el. Székesfehérvártól déli irányban mintegy 45 km-re, Enyingtől 20 km-re, Sárbogárdtól 15 km-re található. Területét a szomszédos Lajoskomárom (11 km), Dég (6 km), Pusztaegres (4 km), Igar (5 km), és kis szakaszon a Tolna megyei Ozora (10 km) határai zárják közre. A falu az észak-déli irányban húzódó Bozót-völgyben épült, lakóházainak többsége a Bozót-patak változó felszínű nyugati partján található. Mezőszilas területére általában a mészlepedékes csernozjom talaj a jellemző, a Bozót-patak hosszan elnyúló széles partmenti szakaszát kivéve, elenyésző azoknak a földterületeknek a nagysága, amelyet a falu lakói nem hasznosítottak a település határában. A környék vízben szegény, éghajlata is a kevés csapadék jellemző.

A falu határában termékeny szántóföldek között ősgyepek, rétek, mocsarak húzódnak meg, melyek rejtekében gazdag vadállomány talál megfelelő élőhelyre. A természetes vizekben sokféle hal, hüllő és rovar él. A környéket a lovasturizmus, a horgászat, a vadászat lehetőségei mellett ízletes gyümölcssei, zamatos bora és a vendégszerető lakossága teszi vonzóvá. A község egykor a lótenyésztés mezőföldi központja volt. Droppa Kálmán középbirtokos 1930-as években épült tornyos kúriája jelenleg a lovasközpont épülete. Ma is rendeznek itt lovasbemutatókat.

A mai település egykori feljegyzések szerint a Szilas és Balhás helységek összeépüléséből jött létre. A két előző falu, illetve korábban puszta, a XIV. századtól követhető nyomon megszakításokkal a XVIII. század elejéig. A közös település 1898-ban a hivatalos Szilasbalhás, majd 1942-ben a Mezőszilas nevet kapta. A gyönyörű fekvésű település neve utal a tájra, és az egykor itt honos szilfára. A falu nevének eredeztetése szerint a Szilas helységnév szilvás erdőséghez kapcsolható, vélhetőleg ez a fajta jellemezte vidékünket. A mező nyári legelőt jelentett, szemben a rét szóval, amely téli szálláshelyet jelölt az egykori magyar nyelvben. Határában kelta településnyomokra bukkantak, kelta sírok kerültek elő a Józan-hegy lábánál. A rómaiak a Krisztus születése utáni IV. századig tartották uralmuk alatt ezt a területet. Ebben az időben Fortiana néven kisebb római telep/őrállomás volt e helyen. Az őrállomás mellett két római kori villát is találtak a régészek. Erre haladt a Sopiane-Gorsium főútvonal is. A római birodalom bukása után hunok és avarok birtokolták ezt a területet. Az avarok Kr. u. 600 körül éltek itt, és ebből az időből rengeteg lelet került elő a későbbi építkezések során. Az itt talált leletek arra utalnak, hogy a térség később, az avar korban fejedelmi központ lehetett. A község belterületén feltárt X-XI. századi sírok a magyar honfoglalás

koráról vallanak. Az 1540-es évektől a falu életét a török hódoltság határozta meg. Szilas a XVI. század végén a tizenöt éves háború következtében elnéptelenedett. 1740-ben újratelepítették a falut, és három részre osztották. Ez a felosztás lehet az alapja az 1773-tól használt Alsó-, Közép-, és Felső-Balhás névnek.

1829-ben – valószínűleg az országban másodikként – felépült a kaszinó. Tagjai a helybeli és a környékbeli nemességből kerültek ki. A jómódú lakosság társadalmi-kulturális életének központja az 1830-as évektől kezdve a kaszinó volt. Az intézmény a szórakozási igényeken kívül a művelődést is szolgálta. 1830-ban felépült a Kirisics vendégfogadó is, melynek fészerében szerepelt 1841 júniusában a hattagú Szepsi Károly vezette színtársulat. 1841-ben itt lépett fel Petőfi Sándor is. Az 1848-as események sem hagyták érintetlenül a falut. A község nemzetőrsége 1848. október 8-án az ozorai csatában Roth tábornok horvát hadseregének bekerítésében vett részt.

A század végén több társaskör, egyesület létesült. Ebben az időben épült a szilasi gőzmalom, amelyet 1933-ban villamosítottak. A fellendülés századunk első évtizedében tovább folytatódott: átépítették a Széchy, illetve a későbbi Droppa kastélyt, és ekkor a régi épületre két tornyot húztak. Az építés költségeit az 54-szeres nyertes, verhetetlen versenyló, Kincsem gazdája, Blaskovics Ernő földbirtokos viselte. Ebben az időszakban újítták fel a Sárga (Kenessey-Strommel) kastélyt is. Németh László (1901-1975) író szülőföldjének tekintette a vidéket. Nevét és emlékezetét Mezőszilason utca, általános iskola és művelődési központ is őrzi.

A II. világháború idején 1944. december 5-től 1945. március 20-ig folytak harcok – hosszabb, rövidebb megszakításokkal – a község területén. A lakosság a több mint 3 és fél hónapos harcok alatt nem hagyta el lakóhelyét. 1945 végén a község lakóinak száma 4 300 fő, a lakóépületek száma 640 volt a közeli pusztákkal együtt. A község területe ekkor 16.976 kh. A földreform során 600 család jutott földterülethez.

A község lakóinak életét meghatározó gazdasági tevékenység mindig a mezőgazdasági termelés, ezen belül a búza, kukoricatermesztés, és a sertés tenyésztés volt. Ipari üzem a településre nem települt. A lakosság nagyobb hányadának megélhetését a székesfehérvári üzemekbe való munkavállalás biztosítja. A helyben foglalkoztatottak a szolgáltató szektorban és a mezőgazdasági vállalkozásokban dolgoznak. Mezőszilas a XX. század elején a Veszprém megyei Enyingi Járás legnagyobb lélekszámú települése volt. A lakosság száma 1900-ban 4 459 fő volt. A népesség száma a külterületi lakott helyek (puszták) elcsatolásáig, illetve felszámolásáig alig változott, ezt követően folyamatosan csökkent. A község jelenlegi területe 6 947 hektár, 65 km², lakóinak száma a 2014-es adatok szerint 2 101 fő.

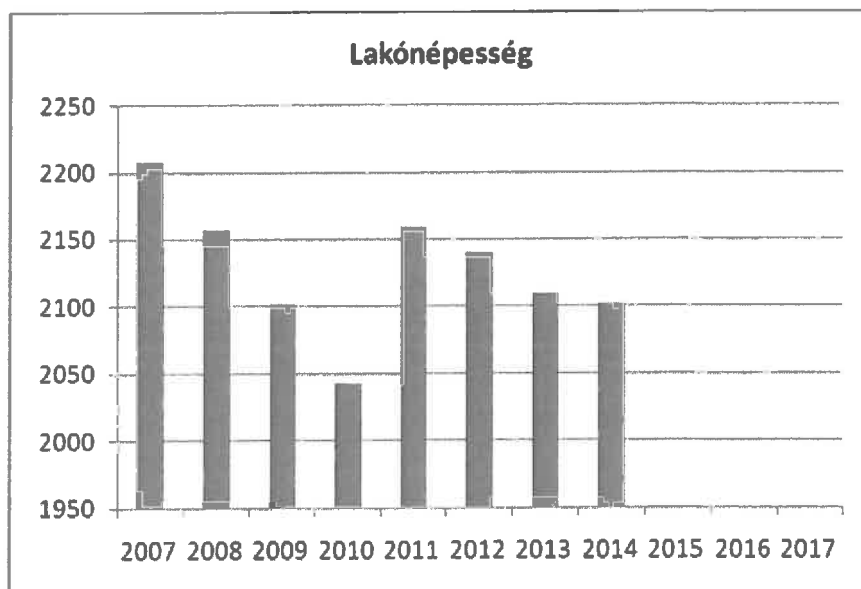
Lakónépesség

A lakónépesség, az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

1. sz. táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2007	2207	0
2008	2157	98%
2009	2101	97%
2010	2042	97%
2011	2159	106%
2012	2140	99%
2013	2109	99%
2014	2101	100%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

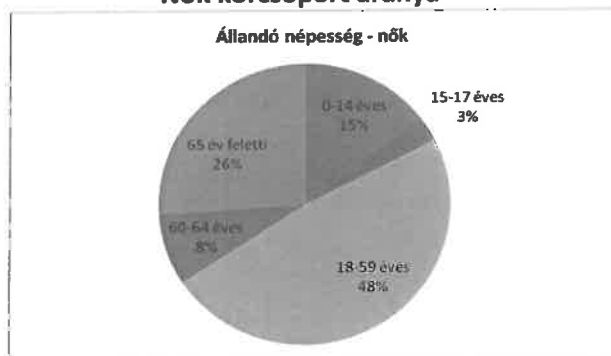
Látható, hogy a lakónépesség az utóbbi évtizedben 2 000 fő körül mozgott. 2010-ben volt a legalacsonyabb (2 042 fő), az ezt követő évben pedig a 2008-as évhez közeli szintre ugrott. 2012 óta azonban újabb, mérsékelt ütemű csökkenés mutatkozik.

2. sz. táblázat – Állandó népesség 2014-ben

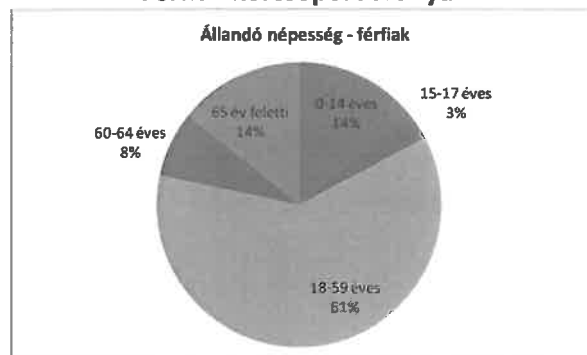
Korcsoportok	Fő			Arány %	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Összesen	1171	1028	2199	53%	47%
0-14 éves	169	142	311	54%	46%
15-17 éves	36	35	71	51%	49%
18-59 éves	565	628	1193	47%	53%
60-64 éves	96	77	173	55%	45%
65 év feletti	305	146	451	68%	32%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nők korcsoport aránya

Férfiak korcsoport aránya

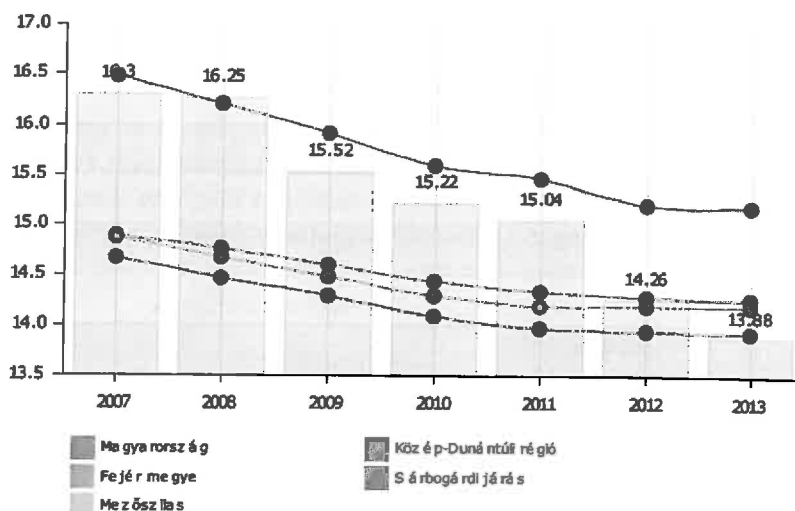
Az állandó népesség száma, az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyeket jelenti, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). Az életkor szerinti bontás segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában. A legmagasabb népességszámú korcsoport a 18-59 évesek közül kerül ki (az összlakosság 54%-a), amelyben

a férfiak aránya magasabb (6%-kal). A második legnépesebb korcsoport a 65 év feletti (összlakosság 20,5%-a), ahol viszont már a nők vannak többségben (36%-kal). A nők magasabb életkora előre vetíti, hogy az időskori gondoskodásra szorulóknak között is magasabb lesz a nők aránya. A 0-14 éves korcsoport az összlakosság 14%-át teszi ki, ami nem túl magas arány, de az országos átlagnak nagyjából megfelelő. Viszont sajnos csökkenő tendenciát mutat. 2007-ben még meghaladta az országos átlagot, csak a járási szinttől maradt el valamivel, de ezt követően fokozatosan csökkent, 2013-ban pedig már a megyei, a járási és a régió százalékos adatainak átlaga alá került a 0-14 éves gyermekek aránya. Ez is mutatja, hogy az állandó népesség Mezőszilas településén is az előreagedés irányába halad.

Állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya (%)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

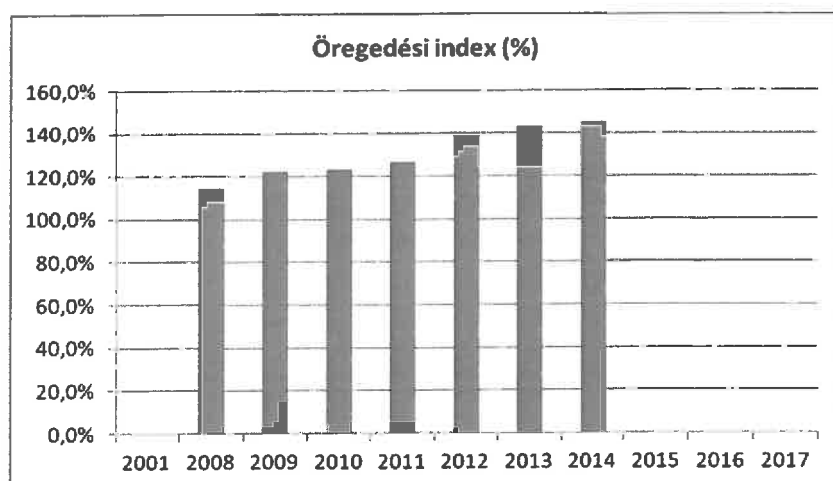
Az öregedési index jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre, mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év feletti emberek vannak többen, és a település elöregedő.

3. sz. táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	433	379	114,2%
2009	438	358	122,3%
2010	427	347	123,1%
2011	434	342	126,9%
2012	444	321	138,3%
2013	443	310	142,9%
2014	451	311	145,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az esélyegyenlőség szempontjából a fiatalos népességszerkezet esetén a gyermekek, az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen a gyermekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek. Ezért az esélyegyenlőségi tervben az idősek, a gyermekek, a nők, az alacsony jövedelemmel rendelkezők kiemelt csoportként jelennek meg, és az intézkedések helyzetük javítását szolgálják.

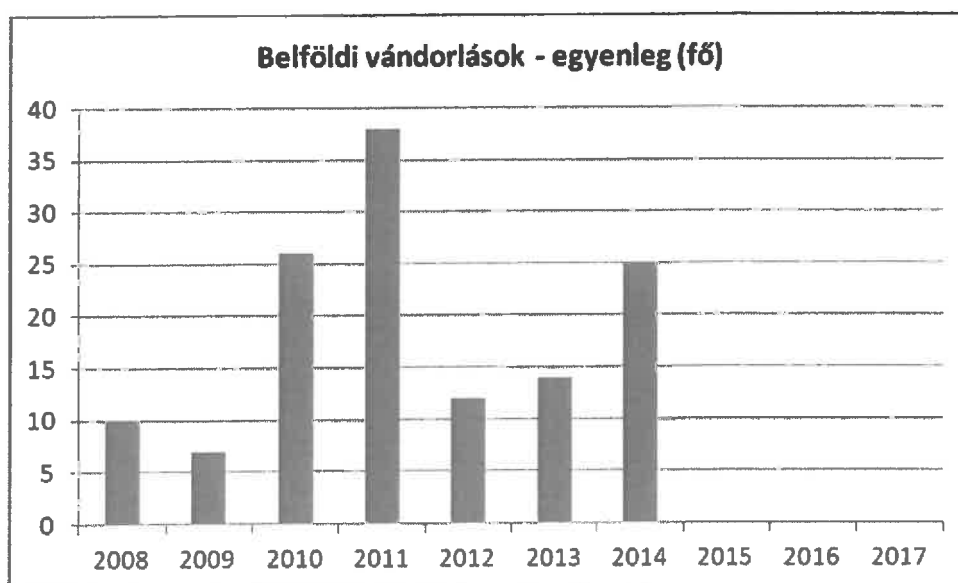

Fontos információval szolgál a település vonatkozásában betelepült és az azt elhagyó lakosság számának alakulása, egyenlege is. A belföldi vándorlások egyenlege a településre adott évben történt odavándorlás és az onnan történő elvándorlás különbözetét jelenti. Ez az adat a település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző a település életében.

4. sz. táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg
2008	63	53	10
2009	66	59	7
2010	72	46	26
2011	67	29	38
2012	56	44	12
2013	58	44	14
2014	83	58	25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mezőszilasán az elmúlt időszakban minden évben pozitív volt a vándorlási egyenleg, amit jónak értékelünk. Természetesen ezen belül évről-évre eltérő változásokat is mutat az egyenleg, 2009-ben volt a legkisebb

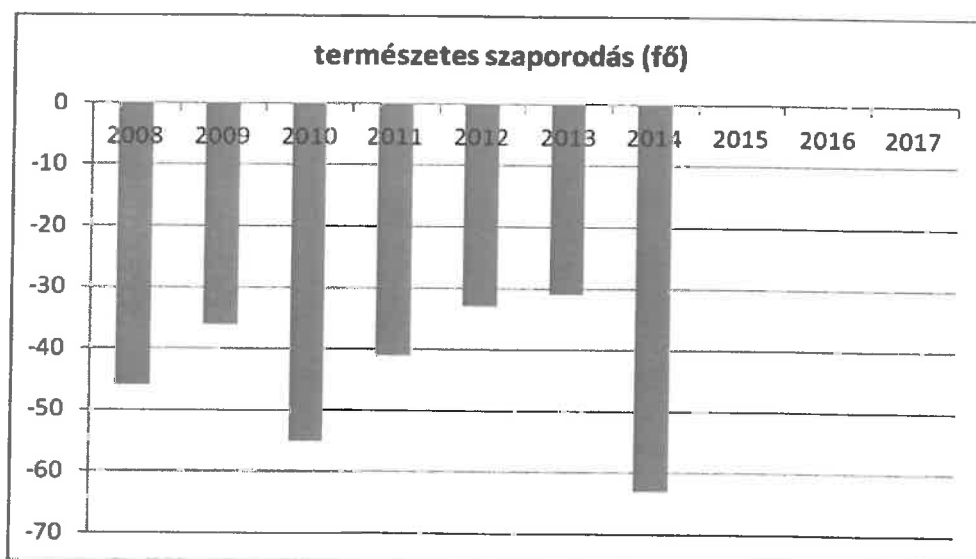
különbség az ideköltözés és a betelepülés között, 2011-ben pedig a legmagasabb az egyenleg. A település vezetői mindent megtesznek, hogy az itt lakók és az ide költözők életkörülményei javuljanak, megtalálják helyüket a közösségben.

A népesség alakulását (a vándorlásoktól eltekintve) a születések és a halálozások száma és ezek egyenlege határozza meg. Ez a természetes szaporodás, amely az élveszületések, és a halálozások különbözete.

5. sz. táblázat – Természetes szaporodás

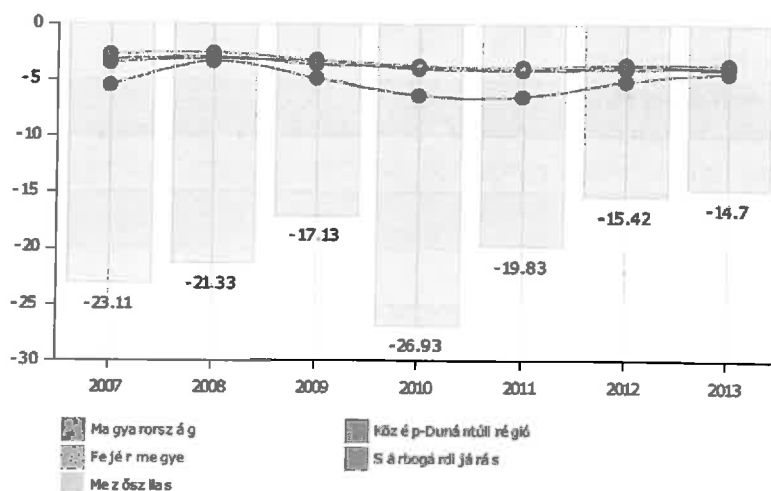
Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2008	23	69	-46
2009	19	55	-36
2010	17	72	-55
2011	20	61	-41
2012	14	47	-33
2013	18	49	-31
2014	17	80	-63

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Természetes szaporodás és fogyás 1 000 lakosra vetítve

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re l

Az adatok azt mutatják, hogy a természetes szaporodás a településen változó mértékben, de erőteljesen mínuszban van. Az elhalálozások száma minden vizsgált évben magasabb volt a születések számánál. Ez az országos, régiós és járási viszonylathoz képest is igen jelentős népességfogyást mutat a településen. Ez természetesen összefüggésben van az öregedési index magas arányával is.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényre jutása nem csak egy normatív előírás, követelmény, hanem a településeknek, az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke. Általa megvalósulhat az a cél, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, az önrendelkező életre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, idős vagy fiatal, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Olyan település, közösség létrehozására törekszünk, amely megalapozza annak élhetőségét, és vonzóvá teszi mások számára azáltal, hogy az itt lakók életesélyei, életminősége, önmegvalósítási képessége javul. Ez a hosszú távú cél hozzájárul a település vezetőinek helyes stratégiai, fejlesztési döntései meghozatalához.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein:

- a tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- az akadálymentes fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mezőszilas település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megvalósítását.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, a nyomon követés, az ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete,
- és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva:
  - o a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
  - o a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
  - o a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.),
  - o a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
  - o az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
  - o a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gvt.),
  - o a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ektv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek. Mezőszilas Községi Önkormányzat képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteiben, a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését biztosító közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítja.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző a költségvetési rendelet-tervezetet a tervszámoknak megfelelően készíti elő. A tervszámoktól csak a külső gazdasági feltételeknek a tervszámok elfogadását követően bekövetkezett lényeges változása esetén térhet el, az eltérést és annak indokát a költségvetési rendelet-tervezet indokolásában ismertetni kell. A jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében, a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági Programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3)-e szerint a legalább 2 000 lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatás feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

Köznevelés-fejlesztési terv – a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 75. § (1)-e szerint az oktatásért felelős miniszter a köznevelési feladatok megszervezéséhez szükséges döntései előkészítése céljából, a hivatal előterjesztése alapján, a kormányhivatalok közreműködésével, valamint a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével megyei szintű bontásban feladatellátási,

intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet készít, amelynek része a megyei szakképzési terv. A települési önkormányzat a köznevelés-fejlesztési tervhez adott véleményéhez beszerzi a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, a köznevelési intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében foglalkoztatottak közössége, szülői és diákszervezeteinek véleményét. A miniszter a köznevelés-fejlesztési tervet legalább ötévente értékeli, és szükség szerint módosítja.

Településfejlesztés és a településrendezés koncepciói – célja a lakosság életminőségének és a település versenyképességének javítása érdekében a fenntartható fejlődést szolgáló településszerkezet és a jó minőségű környezet kialakítása, a közérdek érvényesítése az országos, a térségi, a települési és a jogos magánérdekek összhangjának biztosításával, a természeti, táji és építészeti értékek gyarapítása és védelme, valamint az erőforrások kíméletes és környezetbarát hasznosításának elősegítése.

- **Településrendezési terv** – az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről 6. §-a alapján, a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében – e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között – településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.
- **Településszerkezeti terv** – az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv. A településszerkezeti terv
  - meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait,
  - ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját,
  - a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a településszerkezetet meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével, a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.
- **Integrált településfejlesztési stratégia** – az 1997. évi LXXVIII. törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Ez a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.
- **Településfejlesztési koncepció** – az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum. Ez a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító, és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mezőszilas Község Önkormányzata az alábbi társulások tagja:

Mezőszilas Közös Önkormányzati Hivatal, amely azzal a céllal jött létre, hogy Mezőszilas, Igar, Sáregres Községek Önkormányzatának polgármesterei, vagy a jegyző feladat-, és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat ellássa, illetve közreműködjön az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.

„Háló” Dél-Mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat, amely azzal a céllal jött létre, hogy az önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítsanak a településen élő lakosság számára. Az önkormányzatok kötelező feladata a szociális alapszolgáltatások biztosítása, a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való

hozzájutás biztosítása a szociálisan rászorulóknak részére, a krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára segítség nyújtása.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a VÁTI Nonprofit Kft. (teljes nevén VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Magyar Államkincstár, a helyi önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2014-2015. évi adatok csak részben voltak elérhetőek.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység.

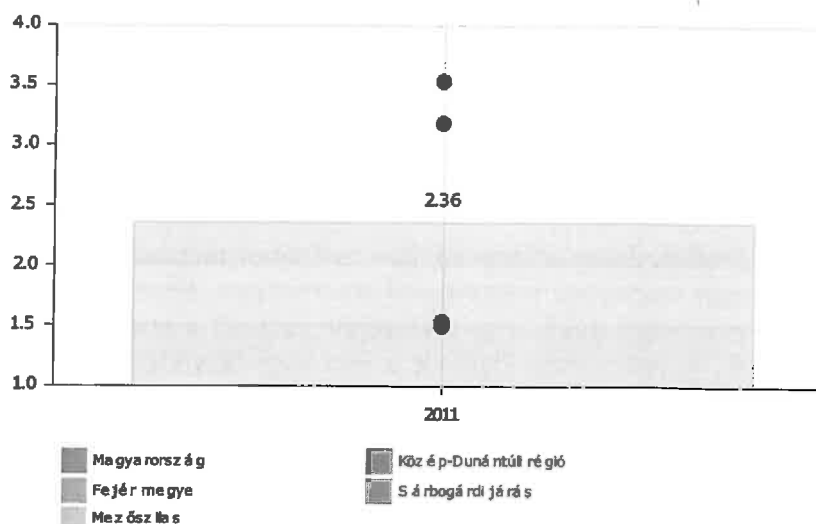
Az országban több mint négymillió ember él a létminimum alatt. 2013-ban Magyarországon a teljes lakosság 31,1%-át, azaz 3 millió 44 ezer embert érintett a relatív jövedelmi szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának legalább egy dimenziója. A 2013-as KSH adatok szerint 1,5 millióan élnek mélyszegénységben, más szóval nyomorban (2014-ben a mélyszegénységben élő gyermekek száma a populáció 10 százalékát is meghaladta). Minden társadalom fokmérője, miképpen bánt a magára maradt emberekkel.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. Mezőszilas településen a 2011-es népszámlálási adatokat figyelembe véve, a magát cigány (romani, beás) nemzetiségűnek vallók száma, a lakosság százalékában 2,36 (50 fő) volt.

A cigány (romani, beás) nemzetiségű népesség aránya (%)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

A településen az életet, lakhatást, gyermekeket, időskorúakat, bántalmazott nőket, vagy fogyatékkal élő személyeket veszélyeztető, ellátatlanságból eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben/nyomorban élő lakótársunk (család) jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése, a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet. Ezért szükséges megelőző intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy a kedvezőtlen folyamatok a településen ne sodorjanak senkit olyan helyzetbe, ami számára a mélyszegénység állapotát hozná létre.

A községben roma származású lakosok kis számban élnek, a cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció nincs jelen. A közösség azonos jogú és egyenlő tagjaiként élnek, más nemzetiségű társaikkal együtt.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet meghatározása során a jövedelem és vagyon fogalmát, a *szociális igazgatásról és szociális ellátásokról* szóló 1993. évi III. törvény (Szt.), és a *családok támogatásáról* szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.) megfogalmazásából kiindulva értelmezzük, hiszen a későbbi összehasonlító adatok is ezt veszik alapul. Ennek értelmében:

- **Jövedelem a Szt. 4.§-a szerint** az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett
  - a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is;
  - valamint azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

A Cst. 4. §-a szerint a hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában:

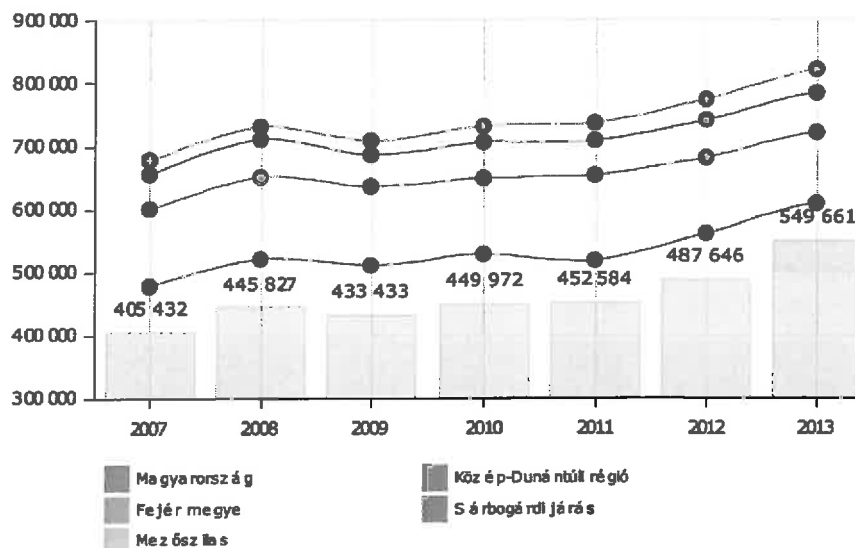
- az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott – belföldről vagy külföldről származó – vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkor legkisebb munkabér összegét;
- **rendszeres jövedelem:** a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

- **Vagyon a Szt. 4.§-a szerint az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek**
- külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
  - együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A megyeszékhely és a főváros, illetve a nagyobb ipari centrumok távolsága miatt a munkanélküliek száma mindig az országos átlagot meghaladó mértékű volt Mezőszilason. Ennek következményeként a lakosság gazdasági helyzete folyamatosan romlik, egyre kevesebb azoknak a száma, akik mezőgazdasági kisegítő tevékenységet végeznek. A településen kialakult a jó anyagi helyzetben lévő családok szűk rétege, a létfenntartásukat és a lakhatásukat elfogadható módon biztosítani tudó családok rétege, amely a népesség mintegy 20-25%-át teszi ki, és jelentősen nőtt azoknak a családoknak, személyeknek a száma, akiknek a megélhetése a megkeresett jövedelemből csak szerényen biztosítható. Tovább nőtt azok száma, akik a lakásfenntartás költségeit már nem tudják fizetni, a legtöbbször segélyekből kapott jövedelmük csak az alapvető élelmiszerek biztosítására elegendő. Az országos és régiós jövedelmi adatok összehasonlításában is egyértelműen látható, hogy a település jövedelmi viszonyai javulnak ugyan, de még nem éri el az átlagos szintet.

Egy lakosra jutó nettó nettó belföldi jövedelem (Ft)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Ebben a részben a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Az 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (Ft.) 8.§-a értelmében, a helyi önkormányzat külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- közfoglalkoztatást szervez,

- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az alábbi adatok arra mutatnak rá, hogy az állandó népességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között a vizsgált területen. Az adatok alakulásának tendenciáit figyelembe véve összefüggéseket határozunk meg a település gazdasági mutatóinak alakulásával. Ennek meghatározása azért is fontos, mert a tendenciák, valamint a településen jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok elemzése segíthet a jövőbeli kilátások előrejelzésében.

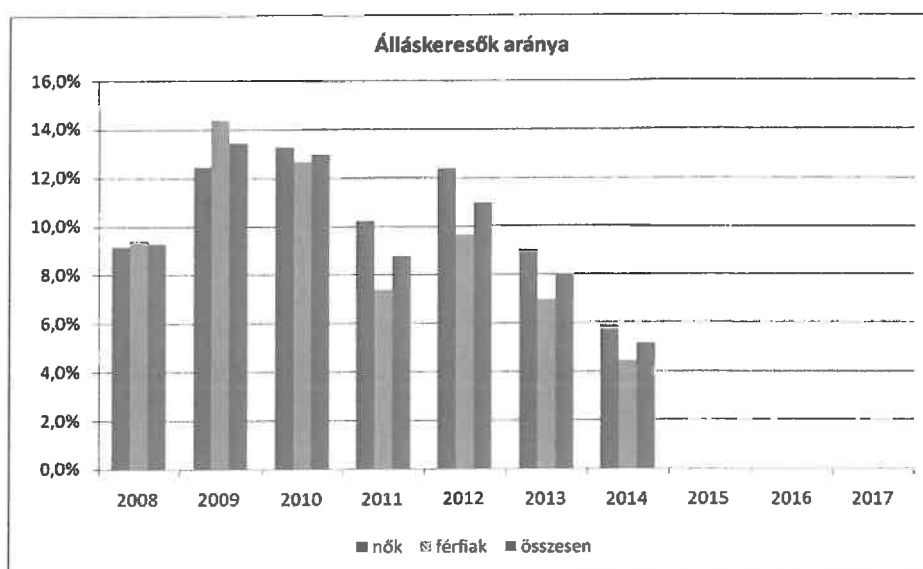
Az első táblázat a nyilvántartott álláskereső arányát mutatja, a 15-64 éves állandó népességhez viszonyítva és nemekre bontva. A területi adatok arra mutatnak rá, hogy az állandó népességhez képest, milyen arányú a nyilvántartott munkanélküliek száma. A 2008-as gazdasági válság hatása jól látható az álláskereső adatokban is, mert ebben az időszakban hirtelen megugrott az álláskereső száma. Főleg a férfiak aránya emelkedett drasztikusan, akik a 2009-es évben megelőzték a nőket is ebben a vonatkozásban. A javuló tendenciát aztán újra megtörte a 2012-es év. Ezt követően fokozatosan csökkent az álláskereső aránya, ami pozitív eredmény és összefüggést mutat a munkaerő-piaci esélyek növelése érdekében tett erőfeszítésekkel, beavatkozásokkal.

Természetesen ez az adat nem számol az állandó lakosság azon tagjaival, akik nem regisztrálnak a Munkaügyi Központban, mert szeretnék elkerülni a megkötéseket jelentő együttműködési kötelezettséget (rendszeres jelentkezési kötelezettség, felajánlott munkahelyek, munkalehetőség elfogadása), amelyeknek, ha nem tesznek eleget, komoly hátrányba kerülhetnek. Ezért akik már kimerítették az ellátási idejüket, sokszor inkább elkerülik a regisztrációt és alkalmi munkákat vállalva (akár illegális munkavégzést is) igyekeznek jövedelemhez jutni, megélhetést biztosítani maguk számára.

3.2.1. sz. táblázat – Nyilvántartott álláskereső száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskereső száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2008	732	789	1521	67	9,2%	74	9,4%	141	9,3%
2009	731	780	1511	91	12,4%	112	14,4%	203	13,4%
2010	725	781	1506	96	13,2%	99	12,7%	195	12,9%
2011	726	772	1498	74	10,2%	57	7,4%	131	8,7%
2012	720	766	1486	89	12,4%	74	9,7%	163	11,0%
2013	722	758	1480	65	9,0%	53	7,0%	118	8,0%
2014	697	740	1437	41	5,9%	33	4,5%	74	5,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők között a nemek arányát vizsgálva kiemelkedik az adatsorból az a tendencia, hogy a nők aránya szinte minden évben magasabb a férfiakénál. Tehát a nők munkavállalási lehetőségei még korlátozottabbak a településen, mint a férfiaké, a foglalkoztatás tekintetében pedig nagyobb hátrányban vannak. Ezért mindenképpen szükséges a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, esélyegyenlőségi intézkedések tervezésével és megvalósításával.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása arra mutat rá, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében miként változik. Az adatok vizsgálata megmutatja, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés, vagy további beavatkozások tervezése szükséges. A 2014-es évben a 21-25, és a 36-40 éves korosztály érintettsége volt a legmagasabb.

3.2.2. sz. táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

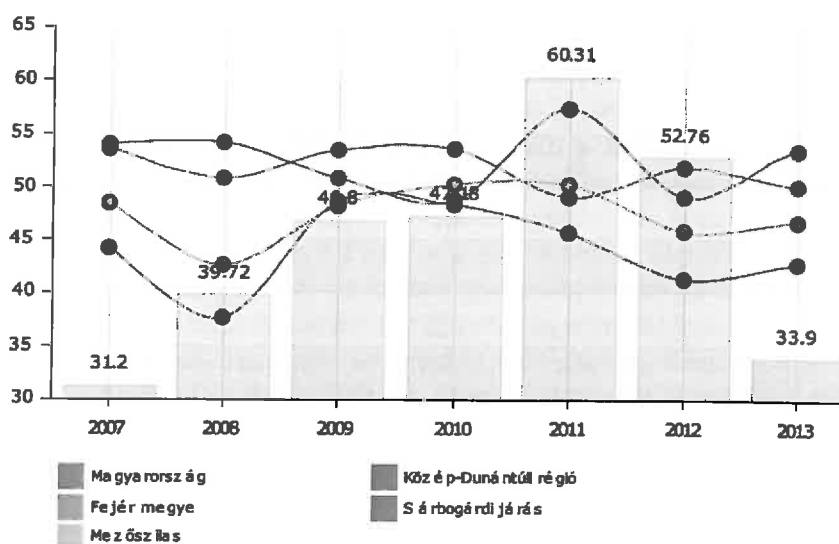
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Fő	141	203	195	131	163	118	74
20 éves és fiatalabb	Fő	5	7	5	8	7	7	3
	%	3,5%	3,4%	2,6%	6,1%	4,3%	5,9%	4,1%
21-25 év	Fő	20	24	30	12	18	16	15
	%	14,2%	11,8%	15,4%	9,2%	11,0%	13,6%	20,3%
26-30 év	Fő	12	24	19	13	17	8	4
	%	8,5%	11,8%	9,7%	9,9%	10,4%	6,8%	5,4%
31-35 év	Fő	22	29	19	12	23	8	7
	%	15,6%	14,3%	9,7%	9,2%	14,1%	6,8%	9,5%
36-40 év	Fő	21	27	28	16	16	15	14
	%	14,9%	13,3%	14,4%	12,2%	9,8%	12,7%	18,9%
41-45 év	Fő	12	19	21	23	26	13	9
	%	8,5%	9,4%	10,8%	17,6%	16,0%	11,0%	12,2%
46-50 év	Fő	16	27	25	14	13	9	2
	%	11,3%	13,3%	12,8%	10,7%	8,0%	7,6%	2,7%
51-55 év	Fő	17	22	24	12	21	19	8
	%	12,1%	10,8%	12,3%	9,2%	12,9%	16,1%	10,8%
56-60 év	Fő	16	24	23	18	20	20	9
	%	11,3%	11,8%	11,8%	13,7%	12,3%	16,9%	12,2%
61 év felett	Fő	0	0	1	3	2	3	3
	%	0,0%	0,0%	0,5%	2,3%	1,2%	2,5%	4,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Egy másik fontos jellemző a település gazdasági potenciáljának vizsgálatához, a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben munkanélküliek) aránya. A jövőbeli folyamatok tervezése szempontjából lényeges információkat hordoz ez a mutató, hiszen minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat. A település adatsora azt mutatja, hogy a 2011-es évben volt a legmagasabb a tartós munkanélküliek aránya, ekkor és a következő évben is meghaladta az országos, valamint a járási átlagot. A 2013-as évre ez a helyzet jelentősen javult, de továbbra is szükséges az állandó beavatkozás ahhoz, hogy ne következzen be újabb nagyarányú emelkedés, és tartós munkajövedelem kiesés a lakosság körében. Itt is igazolódott a nők foglalkoztatottsági hátrányának jelenléte, mert a számokból ítélve a tartós munkanélküliség a nőket sújtja leginkább.

Tartós munkanélküliek aránya (%)
180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek, az összes munkanélküli százalékában

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

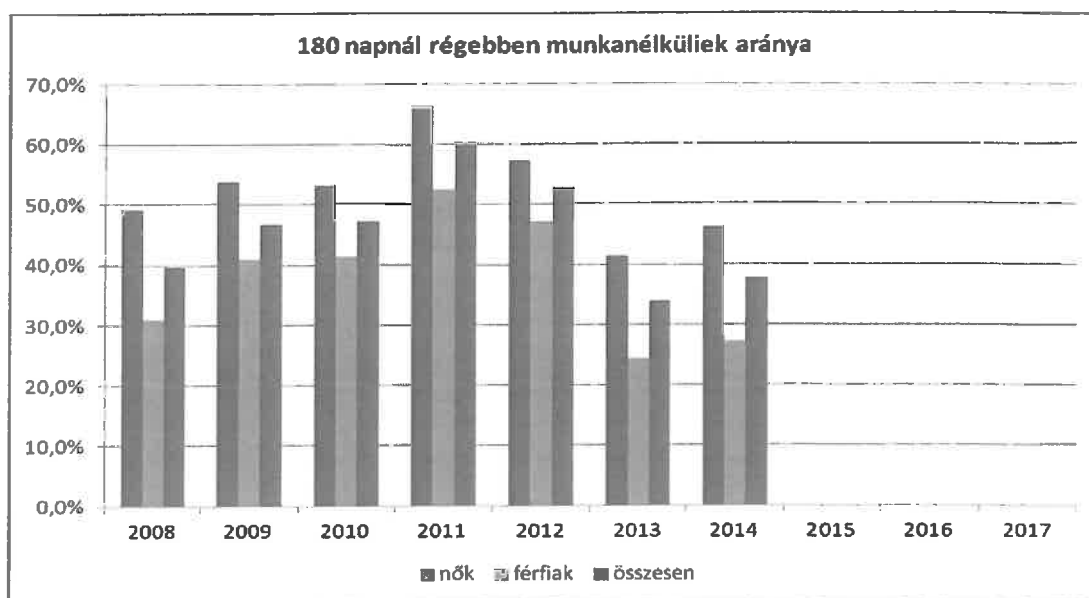

3.2.3. sz. táblázat

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

Év	Nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	Fő			Fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2008	67	74	141	33	23	56	49,3%	31,1%	39,7%
2009	91	112	203	49	46	95	53,8%	41,1%	46,8%
2010	96	99	195	51	41	92	53,1%	41,4%	47,2%
2011	74	57	131	49	30	79	66,2%	52,6%	60,3%
2012	89	74	163	51	35	86	57,3%	47,3%	52,8%
2013	65	53	118	27	13	40	41,5%	24,5%	33,9%
2014	41	33	74	19	9	28	46,3%	27,3%	37,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

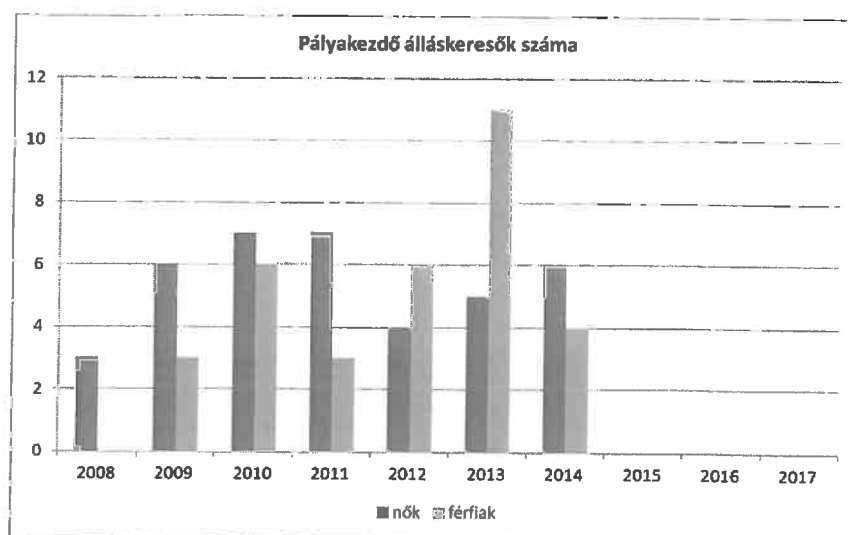

A pályakezdekőkre irányítja a figyelmet a következő táblázat. A település gazdasági, társadalmi, szociális vonatkozásaiban nagy jelentőségű a fiatal generációk helyben tartásának képessége, kötődésének biztosítása. Amennyiben a pályakezdekő fiatalok nem találják meg a számukra megfelelő képzési, munka és önmegvalósítási lehetőségeket, akkor nagy valószínűséggel vagy elhagyják a települést, vagy valamilyen formájú támogatásra szorúlnak, akaratuk ellenére. Nem tudják időben megkezdeni önálló, reprodukzív életszakaszukat, ami rengeteg egyéb személyes, családi és társadalmi problémát is maga után von. Ezért szükséges kiemelt figyelemmel kísérni a pályakezdekő fiatalok munkavállalási lehetőségeit is. Mezőszilason az átlagoshoz közeli a pályakezdekő álláskeresők aránya, de emelkedő tendenciát mutat. Ezen belül már a pályakezdekő fiatalok körében is magasabb a tartósan álláskereső nők aránya a férfiakénál. Tehát már a munkaerőpiacra történő kezdeti lépések is nehezebben tehetők meg a nők számára. A területi és régiós összehasonlításokban a település adatai 2012 és 2013 évben is átlépték az ott mért pályakezdekő álláskeresők arányának szintjét.

3.2.4. sz. táblázat
Pályakezdekő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

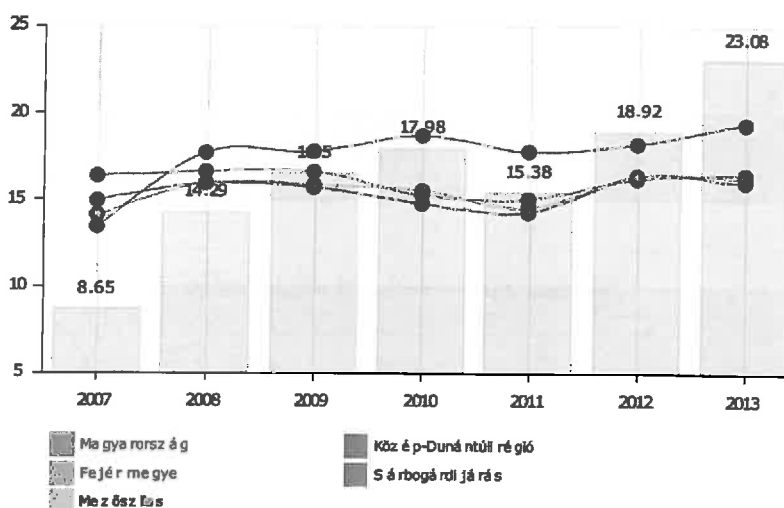
Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdekő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2008	163	196	359	3	1,8%	0	0,0%	3	0,8%
2009	159	194	353	6	3,8%	3	1,5%	9	2,5%
2010	157	192	349	7	4,5%	6	3,1%	13	3,7%
2011	155	191	346	7	4,5%	3	1,6%	10	2,9%
2012	153	191	344	4	2,6%	6	3,1%	10	2,9%
2013	161	183	344	5	3,1%	11	6,0%	16	4,7%
2014	163	174	337	6	3,7%	4	2,3%	10	3,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya az összes munkanélküli százalékában

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony iskolai végzettség általában növeli a munkanélküliséget és az alacsony társadalmi státusz létrejöttének kockázatát, ezért érdemes megvizsgálni a lakosság arányát ebből a szempontból is. A népesség egészének iskolai végzettségéről a népszámlálási adatok adnak pontos képet. Sajnos a 2014-es adatok még nem állnak rendelkezésre, ezért a 2001-es és 2011-es népszámlálások közötti eltéréseket tudjuk csak vizsgálni.

3.2.5. sz. táblázat – Alacsonyan iskolázott népesség

Év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			Általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek száma					
	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen		Nő		Férfi	
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2001	1 804	976	828	1 352	678	674	452	25,1%	298	30,5%	154	18,6%
2011	1 795	965	830	1 571	789	782	224	12,5%	176	18,2%	48	5,8%

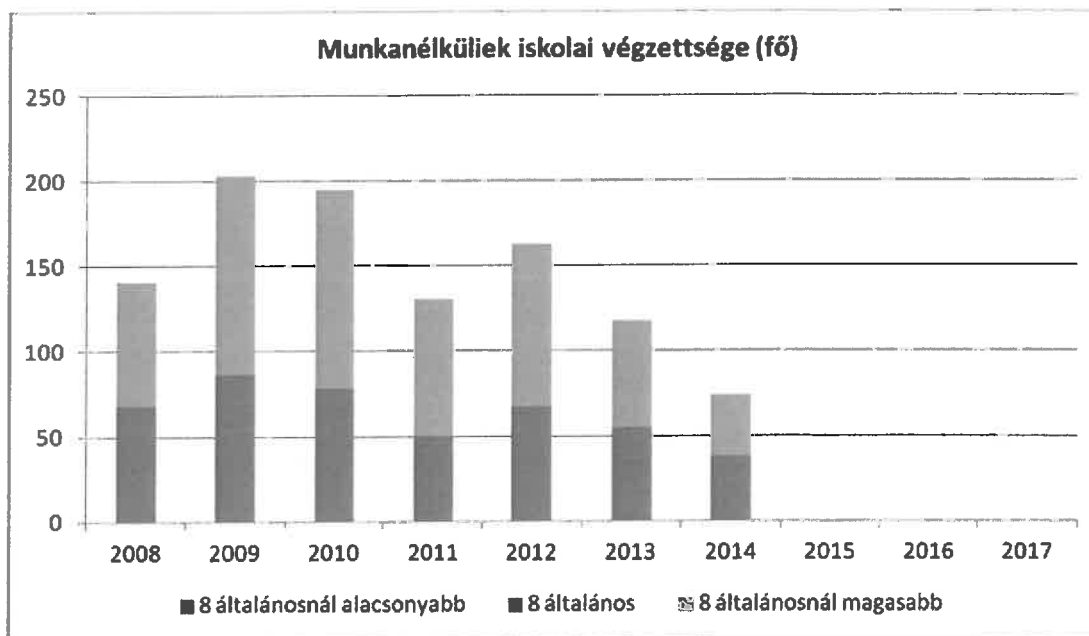
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2011-es adatok szerint a településen 10 év alatt összességében 219 fővel (16,2%) emelkedett a 8 általános iskolával rendelkezők száma, és 228 fővel (50,5%) csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők. Ez mindenképpen kedvező tendenciát mutat, és további cél ezen eredmények javítása, hogy a továbbtanulás, szakmaszerzés, az elhelyezkedési lehetőségek, az életminőség növekedéséhez ez is pozitív módon hozzájárulhasson. A nőket tekintve újra megállapítható, hogy az alapfokú iskolai végzettség hiánya a körükben magasabb, és a végzettség sikeres megszerzésének aránya is kisebb mértékű 10 év alatt (férfiak 69%, nők 41%).

3.2.6. sz. táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott állásukeresők száma összesen	A nyilvántartott állásukeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2008	141	3	2,1%	65	46,1%	73	51,8%
2009	203	5	2,5%	81	39,9%	117	57,6%
2010	195	5	2,6%	73	37,4%	117	60,0%
2011	131	3	2,3%	47	35,9%	81	61,8%
2012	163	3	1,8%	64	39,3%	96	58,9%
2013	118	0	0,0%	55	46,6%	63	53,4%
2014	74	0	0,0%	38	51,4%	36	48,6%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állásukeresők száma csökkent az évek során. Az alacsony iskolai végzettségűek közül 2013-ra már „elfogytak” a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek. Viszont a legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezők aránya 2010 után nőtt az állásukeresők között, 2014-ben több mint a felét ők teszik ki. Szintén elég nagyarányú (48,6%) a 8 általánosnál magasabb végzettségűek aránya is (bár az előző csoporttal szemben fokozatos csökkenést mutat). Ezen csoportok számára munkaerő-piaci helyzetük javítása érdekében előnyös lehet célirányos programok megvalósítása, foglalkoztatói igényeknek megfelelő szakmai képzések, átképzések szervezése.

c) közfoglalkoztatás

A 2011. évi CVI. törvény rendelkezik a közfoglalkoztatásról. Célja a munkaképes lakosság munkához juttatása, az álláskereső foglalkoztatásának elősegítése érdekében. Közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely

- a törvényben meghatározott feladat, továbbá törvény által előírt állami feladat vagy
- a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen – egészségmegőrzési, szociális, nevelési, oktatási, kulturális, kulturális örökség megóvása, építészeti örökség védelmével összefüggő, természet-, környezet- és állatvédelmi, gyermek- és ifjúságvédelmi, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével sport, közrend és közlekedésbiztonsági, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat vagy
- a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat

ellátására vagy a feladatellátás feltételeinek megteremtésére irányul, és annak ellátására törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati szolgálati jogviszonyt.

Közfoglalkoztatási jogviszony kormányrendeletben meghatározott feltételek mellett közhasznú kölcsönzés céljára is létesíthető.

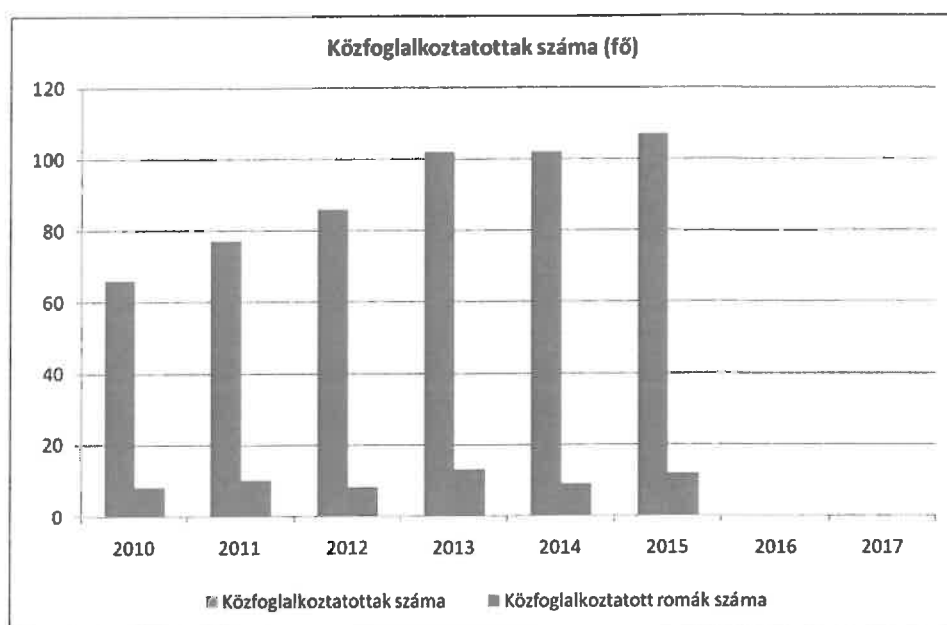
Közfoglalkoztatási jogviszonynak minősül, ha közfoglalkoztatási program keretében a közfoglalkoztatott a munkaerő-piaci alkalmazkodását, munkához jutását szolgáló képzésben, illetve a közfoglalkoztatás támogatásáról szóló jogszabály alapján nyújtott támogatásról szóló hatósági szerződést megkötő hatóság jóváhagyásával, naptári évenként legfeljebb 3 nap időtartamú munkaerő-piaci szolgáltatásban vesz részt.

A közfoglalkoztatás vonatkozásában azt vizsgáljuk, hogy mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. A közfoglalkoztatásban résztvevők számát összevetve a település aktív korú (15-64 év közötti) népességének nagyságával, látszik a közfoglalkoztatás szerepe. Az aktív korú lakosság körében a közfoglalkoztatottak aránya 10% körül mozog. Összevetve az adatokat az állástalanok számával megfigyelhető, hogy növekvő mértékben pótolja ez a foglalkoztatási forma a hiányzó munkalehetőségeket. A közfoglalkoztatásban részt vevő és az aktív korú romák aránya is 10% körül van. A foglalkoztatási programban részt vevők létszáma a helyi munkaerő foglalkoztatási integrációjához esetlegesen hiányzó feltételek megteremtésére utal.

3.2.9. sz. táblázat – Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Év	Regisztrált álláskereső száma összesen	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya, a regisztrált álláskeresőkhöz képest	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya, a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák / cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák aránya, az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	195	34%	66	5%	8	12%
2011	131	59%	77	6%	10	13%
2012	163	53%	86	7%	8	10%
2013	118	86%	102	8%	13	13%
2014	74	138%	102	9%	9	9%
2015	na	na	107	9%	12	11%

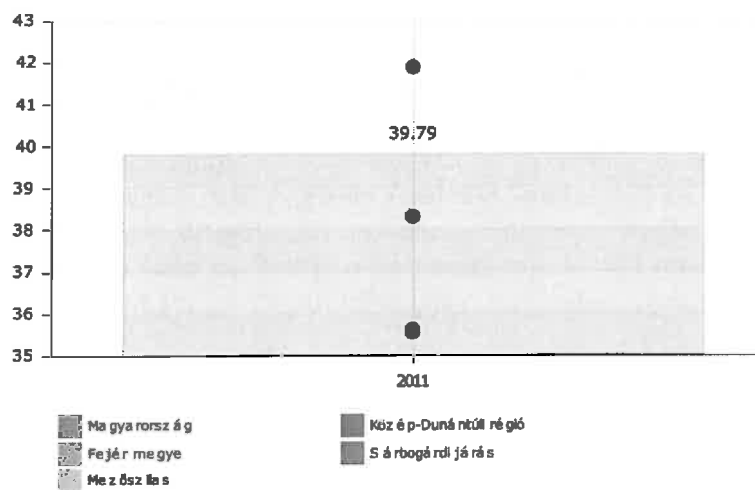
Forrás: Önkormányzat adatai

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a foglalkoztatott személy nélküli háztartások aránya az összes háztartáshoz viszonyítva Mezőszilascon az országos, a megyei és a Közép-Dunántúli régió arányszámait is meghaladja. A járási arányhoz képest viszont kedvezőbb helyzetben van.

Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a regisztrált vállalkozások, a kiskereskedelmi üzletek számának növekedése jelzi a helyi gazdaság aktivitását, működőképességét. A kivetett és befizetett iparűzési adók szintén folyamatosan emelkednek, ami a település gazdasági helyzetének stabilitását megalapozza. A két mutató közti eltérés okainak vizsgálata megfontolandó (a meglévő gazdasági kapacitások miatt nem realizálják ténylegesen a prognosztizált bevételt). A munkanélküliségi adatok javulása a helyi munkalehetőségek alakulásának is köszönhető.

3.2.10. sz. táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Kivetett iparűzési adó (Ft)	Befizetett iparűzési adó (Ft)
2008	176	10	14 968 905	13 585 622
2009	134	10	7 821 962	7 551 537
2010	138	11	5 138 114	4 328 535
2011	177	11	24 144 332	26 726 787
2012	195	12	26 797 406	24 135 818
2013	203	12	27 543 997	26 706 844
2014	226	14	25 519 576	22 078 609
2015	248	14	37 704 400	32 552 313

Forrás: Önkormányzat adatai

A közlekedés tekintetében nem rendelkezik kedvező adottságokkal Mezőszilas. A legközelebbi centrum a járási székhely Sárbogárd, amely 25 perc alatt érhető el autóval. A megyeszékhely Székesfehérvár elérése már kétszer annyi időbe telik, autóbusszal pedig majdnem 2 óra. A fővárost csak átszállással lehet elérni autóbusszal, de személyautóval is két óra (busszal pedig 3 óra) szükséges az utazáshoz. Vonat járat és kerékpárút kiépítettség nincs a településen. Ezek a közlekedési feltételek kedvezőtlenül hatnak a munkavállalási mobilitás vonatkozásában a település lakosaira, annál is inkább, mert a foglalkoztatóknak költséghatékonyabb helyi munkavállalók alkalmazása. Ezért is fontos a helyi munkalehetőségek, vállalkozások, foglalkoztatási programok létesítésének támogatása.

3.2.11. sz. táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

Célállomás	Elérhetőség átlagos ideje autóval	Autóbusz járatpárok száma munkanapokon	Átlagos utazási idő autóbusszal	Vonat járatok átlagos száma munkanapokon	Kerékpárúton való megközelíthetőség
Legközelebbi centrum	25 perc	7	35 perc	0	0
Megyeszékhely	50 perc	6	110 perc	0	0
Főváros	120 perc	0	180 perc	0	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő programok, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése a vonzásközpontban eseti jelleggel és kis számban van jelen. Több lehetőségre lenne szükség a fiatalok településen tartása érdekében.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A közfoglalkoztatás, a helyi ösztöndíj programok (Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat felsőoktatási hallgatók számára), ifjúsági rendezvények információs napjai alkalmával valósul meg. Ez a terület is további fejlesztést igényelne annál is inkább, mert a munkanélküliség a 21-25 éves korcsoportot érintette leginkább 2014-ben.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Településünk nem tart nyilván ezzel kapcsolatos adatot, hiszen a mélyszegénység pontos meghatározásában is eltérések vannak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Kényes terület révén személyes interjúk, beszélgetések során sem áll rendelkezésre ezzel kapcsolatos adat.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.) rendelkezik a szociálisan rászoruló személyek pénzbeli és természetbeni ellátási formáiról. A törvény 25. § (1) bekezdése tartalmazza a **szociális rászorultságtól függő kötelező pénzbeli ellátások formáit**. Eszerint a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára:

- **A járási hivatal** (az e törvényben meghatározott feltételek szerint)
  - időskorúak járadékát,
  - foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
  - (a rendszeres szociális segély helyébe lépő) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást
  - ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat állapít meg.
- **A képviselő-testület** (az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint)
  - települési támogatást állapít meg.

aktív korúak ellátását (33.§)

A jogosultságot megállapító szerv

- az időskorúak járadékára, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra és az ápolási díjra (együtt: havi rendszeres szociális ellátás) való jogosultság feltételeinek fennállását kétfévente,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente

legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

A 45. § (1) bekezdés szerint a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján – pénzbeli vagy természetbeni formában – települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (lakásfenntartási támogatás),
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére (a megállapított ellátás ápolási díjnak minősül, ha az ellátás önkormányzati rendeletben szabályozott havi összege eléri az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének a 80%-át),
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére

nyújtott támogatás.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére **rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani**. Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik

önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások –, vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból – különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére – is megállapítható.

A települési önkormányzat rendeletében a havi rendszerességgel nyújtott települési támogatás – ide nem értve a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott támogatást – havi összegét úgy kell szabályozni, hogy az nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

Természetben nyújtott szociális ellátások:

A 47. § (1) bekezdése szerint a **járási hivatal**

- alanyi közgyógyellátást (50. § (1) bekezdés), illetve
- normatív közgyógyellátást (50. § (2) bekezdés), és
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot

állapít meg.

A 48. § (1) bekezdés értelmében a **települési önkormányzat**

- **köztemetésről** gondoskodik. – A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete (a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül) gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha a) nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy b) az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

A munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása érdekében, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló **1991. évi IV. törvény** meghatározza a munkanélküliség esetén járó ellátásokat. Az ellátások tartalma az évek során folyamatosan változott. A 24. § szerint jelenleg az álláskereső részére álláskeresői ellátásként jár

- az álláskeresői járadék,
- a nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint
- a költségterítés.

Az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartást munkaerő-piaci szolgáltatásokkal, képzések elősegítésével, és foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal is igyekszik javítani (foglalkoztatás bővítés, álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés, munkaerő-piaci programok).

Az **álláskeresői segélyben részesülők száma** Mezőszilason 2008 óta megközelítőleg a felére csökkent (3.3.1. sz. táblázat). Ha megnézzük a nyilvántartott álláskeresők számát (3.3.2. sz. táblázat) akkor látható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma is csaknem a felére csökkent ebben az időszakban. Azonban, ha az **álláskeresői járadékra jogosultak** számát is összevetjük a regisztrált munkanélküliek adataival, akkor láthatóvá válik, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők, gyakran nagyon kis arányban jutnak hozzá, a számukra jogosan járadékhoz. Ez az aránytalanság azt mutatja, az ellátások igénylése, vagy annak lehetőségéről való információszerzés akadályokba ütközik, így többen eleshetnek a nekik járó átmeneti ellátások egy részétől. Ezért fontos a rászorulókat megfelelő tájékoztatása és segítése az ellátások igénylése során is.

3.3.1. sz. táblázat – Álláskeresői segélyben részesülők száma

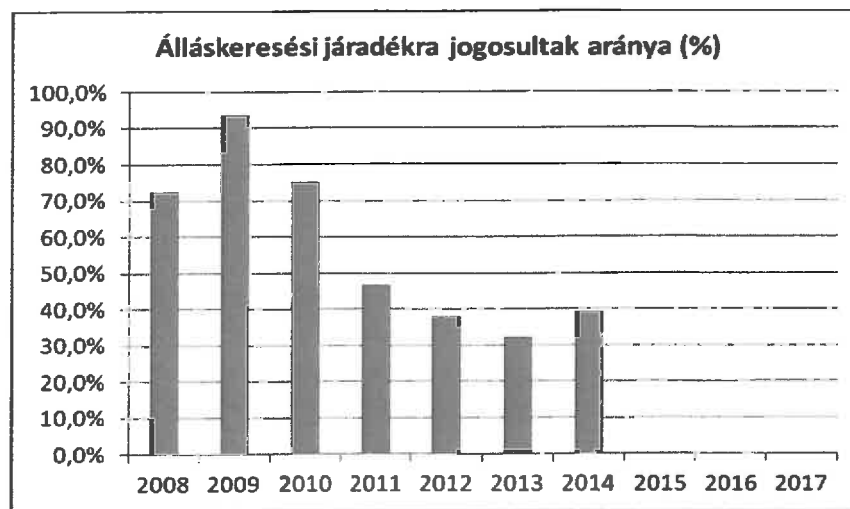
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők (%)
2008	1521	66	4,3%
2009	1511	81	5,4%
2010	1506	96	6,4%
2011	1498	64	4,3%
2012	1486	26	1,7%
2013	1480	28	1,9%
2014	1437	34	2,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. sz. táblázat – Járadékra jogosultak száma

Év	Nyilvántartott álláskeresői száma	Álláskeresői járadékra jogosult, regisztrált álláskeresői	
	fő	fő	%
2008	141	102	72,3%
2009	203	190	93,6%
2010	195	147	75,4%
2011	131	61	46,6%
2012	163	62	38,0%
2013	118	12	10,2%
2014	74	11	19,2%

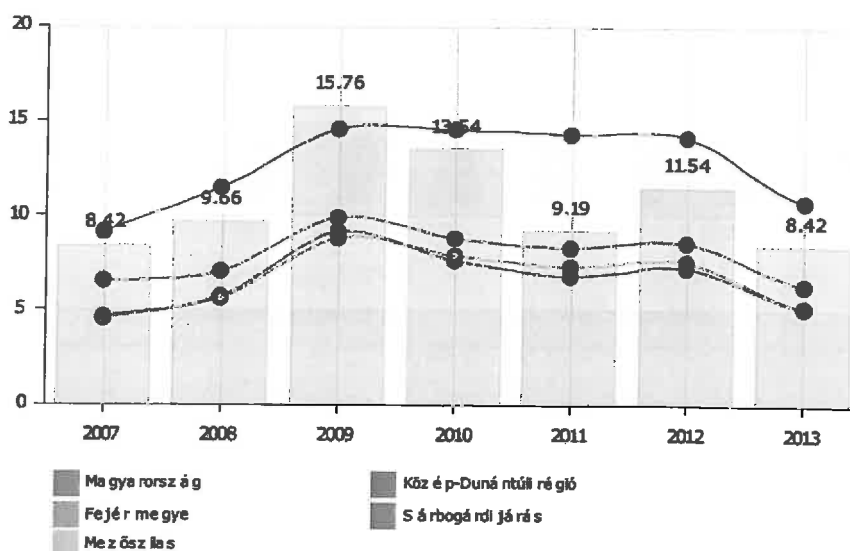
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mezőszilason a munkanélküliségi ráta a járási átlag alatt van, a megyei, a régiós és az országos átlagokat kis mértékben haladja csak meg. Természetesen további kitűzött cél az, hogy ezek az arányok ennél kedvezőbben alakuljanak hosszú távon is.

Munkanélküliségi ráta (%)
Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra.

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

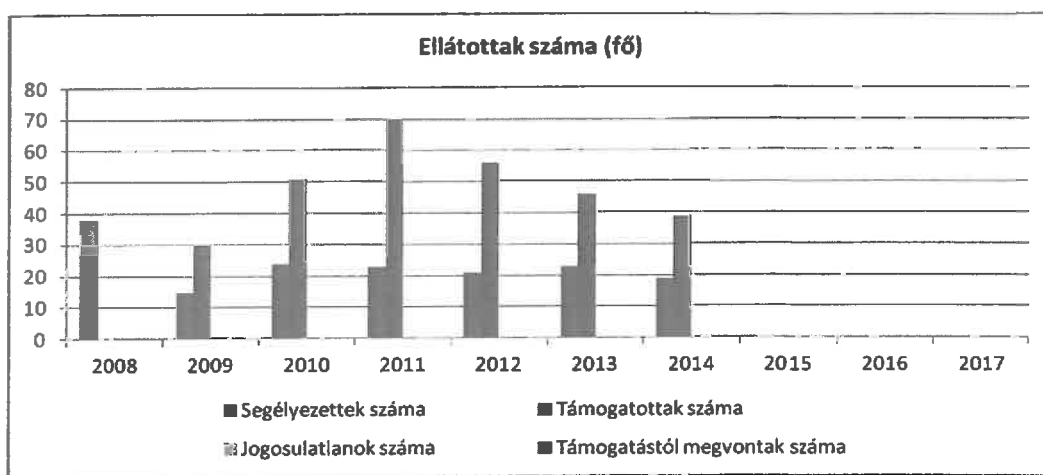
A 3.3.3. sz. táblázat azt vizsgálja, hogy a településen a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen? **Rendszeres szociális segélyt** az az aktív korú személy kaphatott korábban, aki nem volt munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy volt, aki nem rendelkezett rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A **foglalkoztatást helyettesítő támogatást** csak álláskereső személy vehette igénybe.

Az ezekben az ellátásokban részesülők adatai önmagukban nem értelmezhetők, ezért szükséges összevetni őket az aktív korúak (15-64 évesek), és a nyilvántartott álláskeresők számával (3.2.1 számú táblázat adatai szerint). Ez alapján elmondható, hogy eddig a rendszeres szociális segély kisebb mértékben volt jelen a település alacsony jövedelmű, álláskereső aktív korú népessége körében, viszont a foglalkoztatást helyettesítő támogatás meghatározó és növekvő mértékű ellátási formát jelentett. Ebből kiindulva az **aktív korúak ellátásának** továbbra is fontos szerepe lesz, a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek és családjuk életében.

3.3.3. sz. táblázat – Rendszeres szociális segélyben és FHT-ban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő (átlagos havi száma)	Munkanélküliek %-ában
2008	38	2,5%	0	0,0%
2009	15	1,0%	30	14,8%
2010	24	1,6%	51	26,2%
2011	23	1,5%	70	53,4%
2012	21	1,4%	56	34,4%
2013	23	1,6%	46	39,0%
2014	19	1,3%	39	52,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Jelenleg a Szt. 33. §-a szerint az **aktív korúak ellátása**, a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú (a 18. életévét betöltött, de a rá irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött) személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy
- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és az intézkedések megfogalmazása során igen lényeges az Ebktv. 26. § (3) bekezdésének figyelembe vétele. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

a) bérlakás állomány

3.4.1. sz. táblázat – Lakásállomány

Év	Összes lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Szociális lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma (db)
2008	840	0	2	0	0	0	0	0
2009	841	0	2	0	0	0	0	0
2010	843	0	2	0	0	0	0	0
2011	843	0	2	0	0	0	0	0
2012	819	0	2	0	0	0	0	0
2013	819	0	2	0	0	0	0	0
2014	819	0	2	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2011-es népszámlálási adatok szerint Mezőszilason 764 volt a háztartások száma. A rendelkezésre álló lakásállomány tehát 9,4%-kal magasabb a háztartások tényleges számánál. A lakáskörülményeket vizsgálva a komfortos és összkomfortos lakásban lakó háztartások száma 614 volt. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya tehát 20%. Az összes lakásállományt figyelembe véve, egyikben sem találhatók elégtelen lakhatási körülmények között élők. A bérlakás állomány igen alacsony, ez eddig nem okozott problémát a településen.

b) szociális lakhatás

A település önkormányzata szociális alapon biztosítható lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A település önkormányzata egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal nem rendelkezik.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nem megfelelő lakhatási körülményeket biztosító lakások a településen nincsenek. Egyetlen esetben sem került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet miatti probléma az elmúlt években. A hajléktalanként élők száma nagyon minimális (eseti jellegű). A település igyekszik mindenki számára megfelelő életkörülményeket teremteni és a rászorulókat segíteni, hogy ne kerüljenek az életüket veszélyeztető, ellátás és lakhatás nélküli helyzetbe.

3.4.2. sz. táblázat – Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	2
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	1

Forrás: önkormányzati adatok

e) lakhatást segítő támogatások

A háztartások költségei közül az élelmezési költségek mellett általában a lakásfenntartás költségei a legmagasabbak, és rendszeresen felmerülő, hosszú távon fennálló kiadásokat jelentenek. Jellemző az is, hogy minél kevesebb az adott háztartásban élők száma, annál nagyobb terhet jelent számukra lakásuk állagmegőrzése, fenntartása. Ezért fontos, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkezők, az egyedülállók, idősek, önellátásukban akadályozott személyek és egyéb okból rászorulókat támogatást kapjanak ezen a területen. Ez a támogatási forma egyelőre nem jelentős számú Mezőszilasdon, bár az utóbbi években emelkedett az igénylők száma. Viszont a lakhatási körülmények adatai is azt igazolják, hogy a lakosság kis százalékának vannak jelentősebb lakásfenntartási problémái.

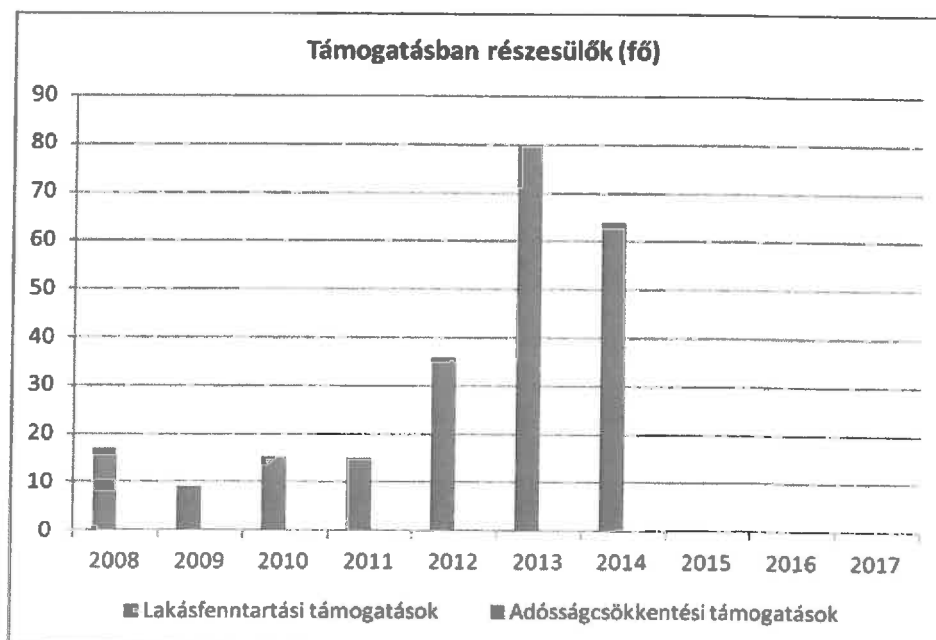
f) eladósodottság

Az eladósodás komoly gondokat eredményezhet, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű, idős embereknek, pályakezdő fiataloknak, vagy több gyermekes családoknak. Aki adósságcsapdába kerül, könnyen elveszítheti a lakását, hajléktalanná válhat, vagy közüzemi tartozások esetén megszüntetik az otthonában a közszolgáltatásokat. Az eladósodottság egy olyan exponenciálisan növekvő problémahalmazt eredményezhet, aminek megoldása nagyon nagy terhet jelent az adott egyén és családja életében. A lakosság önértékéből adódóan ezek a problémák általában már csak akkor jelennek meg támogatási kérelmek formájában, amikor nagyarányú tartozások állnak fenn, és ezt a család nem tudja önerőből, vagy családi összefogással felszámolni. Adósságcsökkentési támogatás településünkön az elmúlt években nem került megállapításra. Ez valószínűleg nem azt jelenti, hogy egyáltalán nincs is ilyen probléma. Az adósságcsökkentési támogatás igénybevételeinek feltételei pedig erősen meghatározottak. A jövőben szükséges lehet a lakosság körében az eladósodottság alapvető veszélyeire való figyelemfelhívás, és információ szolgáltatás biztosítása ebben a témában.

3.4.3. sz. táblázat – Támogatásban részesülők

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	17	0
2009	9	0
2010	15	0
2011	15	0
2012	36	0
2013	80	0
2014	64	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen jelenleg nincsenek külterületi lakott helyek.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Mezőszilas településen nincs telep/szegregátum, ezért ezek a jellemzők nem relevánsak.

a) telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Mezőszilas településen nincs telep/szegregátum, ezért ezek a jellemzők nem relevánsak.

- b) *a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)*

Mezőszilas településen nincs telep/szegregátum, ezért ezek a jellemzők nem relevánsak.

- c) *szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai*

Mezőszilas településen nincs telep/szegregátum, ezért ezek a jellemzők nem relevánsak.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló **2015. évi CXXIII. törvény** rendelkezik a települési önkormányzat feladatairól az egészségügyi alapellátás körében. Ennek értelmében a települési önkormányzat gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról, és
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat képviselő-testülete – a Kormány által kijelölt praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve – rendeletben megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit. Több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét az érintett települési önkormányzatok erre irányuló megállapodásban határozzák meg. A körzetek megállapítása és kialakítása során ki kell kérni az alapellátásért felelős országos módszertani intézet véleményét is.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény határozza meg a helyi önkormányzatok egészségügyi szakellátási intézményműködtetési kötelezettségének feladatait. A települési önkormányzat együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben az ezeket végző szervezetekkel és személyekkel, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezen tevékenységeket.

A települési önkormányzat a környezet-, és település-egészségügyi feladatok körében

- gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén (lehetőségeihez képest) saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** szabályozza a kötelező szociális szolgáltatások rendszerét és feltételeit. A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a **szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat**. Az ellátások formái az 56. § (1) bekezdés szerint:

Szociális alapszolgáltatások

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,

- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény

együtt: tartós bentlakásos intézmény

együtt: bentlakásos intézmény

nyújtja.

A 86. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles biztosítani az alábbi szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést

- a családsegítést, ha polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- az étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást.

Az állandó lakosok számától függően ezen felül további szociális szolgáltatások megszervezésének kötelezettsége is fennáll. Mezősílas településnek 3 000 fő alatti az állandó lakosainak száma, így az alapvető ellátások biztosítására kötelezett.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A szociális biztonság és egészségügy vonatkozásában a 2003. évi CXXXV. Ebtv. 24. §-ában úgy rendelkezik, hogy az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
- a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.

Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben is érvényesíteni kell, különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül

- a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- a gyógyító-megelőző ellátás,
- a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése

során.

Mezősílas településen egy háziorvosi szolgálat biztosítja a felnőttek és a gyermekek számára is az alapvető orvosi ellátáshoz való hozzáférést. Ez az orvosi ellátást nyújtó szakember számára igen nagy leterheltséget jelent. Az egy háziorvosra jutó lakosok számát a régiós és országos adatokkal összehasonlítva jól látszik ez a nagyarányú leterhelés. Egy későbbi táblázatban (4.3.2. sz.) a háziorvos által ellátott éves esetszámok is azt támasztják alá, hogy hosszabb távon a háziorvosi ellátás megerősítésére lenne szükség. Esetleg egy házi gyermekorvosi álláshely létrehozása is megfontolandó lenne. Ennek megvalósításához természetesen sok feltételnek kell együttesen teljesülnie, amelynek az orvoshiány csak egy szeletét képezi.

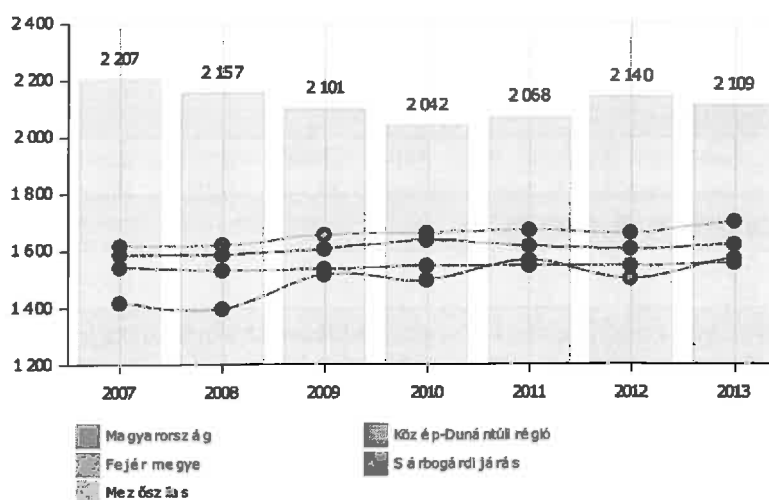
3.6.1. sz. táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egy házi-, és házi gyermekorvosokra jutó lakosok száma (fő)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-re.

Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A településen közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma dinamikusán változik. A lakosság előregedésével számolni kell azzal, hogy ez a típusú ellátási forma is egyre gyakoribbá válik.

3.6.2. sz. táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	97
2009	69
2010	69
2011	126
2012	127
2013	114
2014	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. A településen ápolási díjban részesített személyek száma az aktív korú lakosság 1%-át érinti. Bár létszámuk nem jelentős, mégis annál fontosabb szempontjukból a közösség anyagi, erkölcsi támogatása, hiszen egy társadalmi közfeladatot látnak el hozzátartozójuk gondozásával. Jellemzően a nők látják el hozzátartozójuk ápolását, ami mellett egyéb munkavégzésre kevés esélyük van, így az egészségügyi hátrány egyéb szociális, gazdasági, társadalmi hátrányokat is generálhat számukra és családjuk számára.

3.6.3. sz. táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díjban részesítettek évi átlagos száma
2008	18
2009	17
2010	19
2011	18
2012	17
2013	14
2014	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jogszabályi változások és az ellátásokhoz jutási feltételek szigorítása, bonyolultsága általában korlátozza az igénylést benyújtók lehetőségeit. Ezek napjainkban erőteljesen jelen vannak, ezért az ellátásokkal kapcsolatos tájékoztatást, támogatást fokozni szükséges a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében.

b) *prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

Ezeket a szolgáltatásokat a települési önkormányzat a háziorvosi, a házi fogorvosi, a védőnői szolgálat útján biztosítja.

c) *fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés*

A településen nincs, de szükség esetén a megyeszékhelyen elérhető.

d) *közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése*

Az élelmezésvezető által összeállított étrend orvosi felügyeletével valósul meg.

e) *sportprogramokhoz való hozzáférés*

Az egészséges életmód szerves része a sportolás is. A sportprogramok mindenki számára korlátlanul hozzáférhetőek. A sportrendezvények kistérségi szinten szervezettek, valamint megyei szinten, intézmények által biztosítottak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Alapszolgáltatásként hozzáférhető a családsegítés, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás. A szakosított ellátások megyei szinten szakmai intézmények által biztosítottak.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Erre vonatkozó adatok nem ismertek. Nem volt ilyen irányú panasz.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi jogszabályok által előírt előnyben részesítések, hátránykompenzáló juttatások, ellátások, szolgáltatások igénybevételét a település biztosítja minden rászoruló számára.

3.7. Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet színterei, fórumai

A településen Sáregres és Igar településekkel együtt Közös Önkormányzati Hivatal is működik. Közintézmények: Németh László Általános Iskola, „Háló” Dél-mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyógyszertár.

A Németh László Általános Művelődési Központ és Könyvtár fontos szerepet játszik a település életében. A hozzá kapcsolódó Németh László Általános Iskola is számos rendezvénynek ad otthont (farsang, adventi projekt, erdei iskola). A sportpálya szintén sok szép élménnyel gazdagította már az itt lakók életét. Rendszeresen megszervezésre kerül a Falunap, a Németh László Nap és a Falukarácsony amelyeken változatos, minden korosztály számára érdekes és szórakoztató programokat igyekszünk összeállítani. Fontos számunkra a hagyományőrzés támogatása is. -

Saját programokon kívül a civilszervezetek rendezvényei is színesítik a mindennapokat. A településen működő civil szervezetek:

- Mezőszilasi Kulturális, Sport és Szabadidő Egyesület
- Mezőszilasi Helytörténeti és Hagyományőrző Egyesület
- Mezőföld Horgászegyesület
- Mezőszilas-Igar-Simontornya Földtulajdonosi Vadásztársaság
- Németh László Baráti Kör.

A 64 sz. főútról, Mezőszilas és Igar közt található a Bozót-patak-horgásztó, ami természetközeli, festői környezetet biztosít és remek kikapcsolódást nyújt az ide érkezőknek.

A helyi lakosok az önkormányzat lapjából, valamint a község honlapjáról is tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről. Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférési lehetőség a könyvtárban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

Partner településeink:

- Pinzberg község Németországban, a Nürnbergtől délre. A két település között 10 éve van partnerkapcsolat, ami először a két tűzoltó egyesület között jött létre. Ezt követően alakult ki az

önkormányzatok, a sportegyesületek és az iskolák között partnerség. Rendszeresek a látogatások Mezőszilasról Pinzbergbe és Pinzbergből Mezőszilasra.

- Románia(Erdély): Nyárádmagyarós község, Maros megyében.
- Lengyelország: Lebork.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A lakosság általában bezárkózó természetű, idegenek befogadására kevésbé nyitott, kiscsoportok keretében önálló értékeket alkot, melyeket igyekszik megismertetni másokkal. A nyitottság fokozása, mások megismerése és befogadása iránti igény felkeltése előadások, tréningek, közös rendezvények, fórumok által lehetséges. Etnikai konfliktus nincs a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A lakosság kisebb része közösségi munkára szervezhető, viszont jellemző az önérdék előtérbe helyezése. Az adományozás, önkéntes munka jól szervezett keretek között tovább motiválható.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014 októbere óta működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat, amelynek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, és a települési önkormányzattal való együttműködése a kezdeti szakaszában van.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A község lakossága folyamatosan csökken. A településen az előregedés mértéke növekszik. A természetes szaporodás mértéke évről évre csökken.	Élhetőbb környezet megteremtése, közterületek, parkok, sétányok kialakítása, fejlesztése. Utak pormentesítése, járdák létesítése, korszerűsítése. A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő programok, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréseinek támogatása programokkal. Vendéglátóhelyek, szálláshelyek létrehozása. Plusz háziorvosi vagy házi gyermekorvosi álláshely kialakítása. Bérházak építése, lakótelkek kialakítása, ami az ide vándorlást esetleg növelhetné.
A munkavállalási korú lakosság számához viszonyítva a munkanélküliek aránya 5,1%, ebből a nők vannak túlsúlyban.	Az önkormányzat támogatja, hogy a településen élő hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerőpiaci esélyeinek javítása, esetleg önfoglalkoztatása érdekében Szociális Szövetkezetek alakuljanak.
A nyilvántartott munkanélküliekből a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek és a pályakezdők számaránya magas, és itt is a nők	Az önkormányzat vállalja, hogy szervezett tájékoztatást nyújt a településen élő hátrányos helyzetű munkavállalók számára a Szociális

vannak többségben.	Szövetkezet megalakítását támogató pályázati forrásokkal kapcsolatban.
Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát, és veszi igénybe az őt megillető ellátások egy részét.	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásokról. A megtartott fórumokon adatgyűjtés (a nem regisztrált munkanélküliek elérése érdekében.) Nem regisztrált munkanélküliek Munkaügyi Központba való bejuttatásának biztosítása.
Rendszeres szociális segélyben és a foglalkozást helyettesítő támogatásban részesülők száma csökkent, valószínű jogszabályváltozás miatt.	Az önkormányzat helyet és szervezési segítséget biztosít Baba-Mama börze megszervezéséhez, amelynek keretében a településen élő gyermekes családok használt ruhák, és gyermekjátékok cseréjével szabadulhatnak meg a feleslegessé vált holmiktól, és szerezhetik be a hiányzó felszereléseket.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az alábbiakban elsőként áttekint a gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciót és szabályozást.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembé veszi. (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások (Gyvt. 15.§):

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

Az Gyvt.-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, és a gyámhatóság gyakorolja (16.§).

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése szerint **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett

szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot – gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol-, vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy az érintett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010).

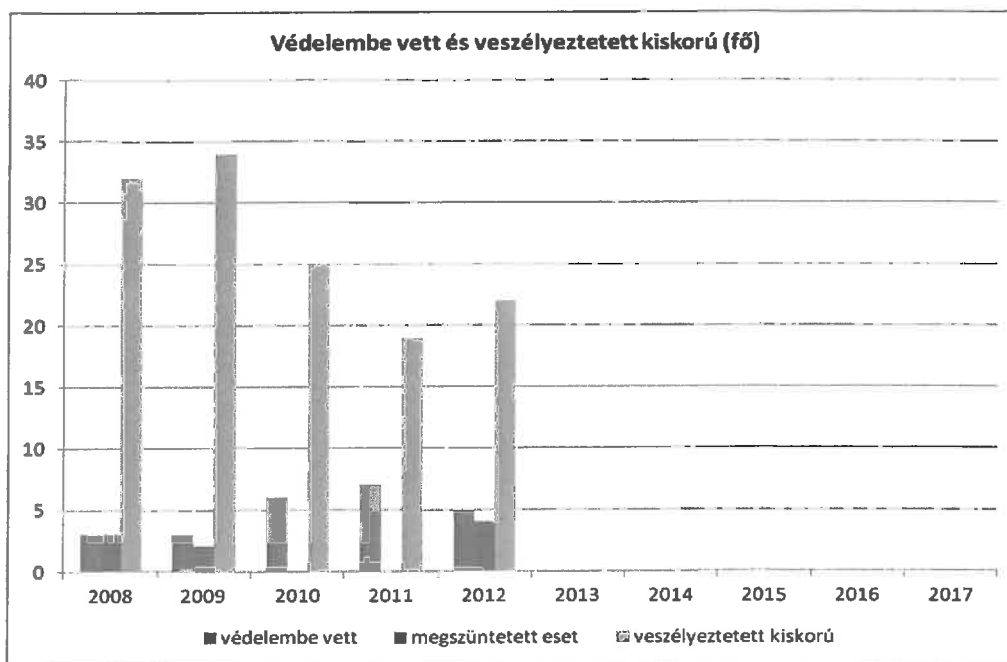
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.).

4.1.1. sz. táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	3	3	32
2009	3	2	34
2010	6	0	25
2011	7	0	19
2012	5	4	22

Forrás: TelR, KSH Tstar

Mezőszilason alacsony a veszélyeztetett kiskorú gyermekek aránya (10% alatti), és a védelembe vétel is pár százalék körül mozog. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a veszélyeztetettség jelzőrendszeres tagjainak

munkájára kevésbé van szükség. Továbbra is nagy jelentőségű és széleskörű kell, hogy legyen a gyermekvédelmi tevékenységet ellátók szerepe.

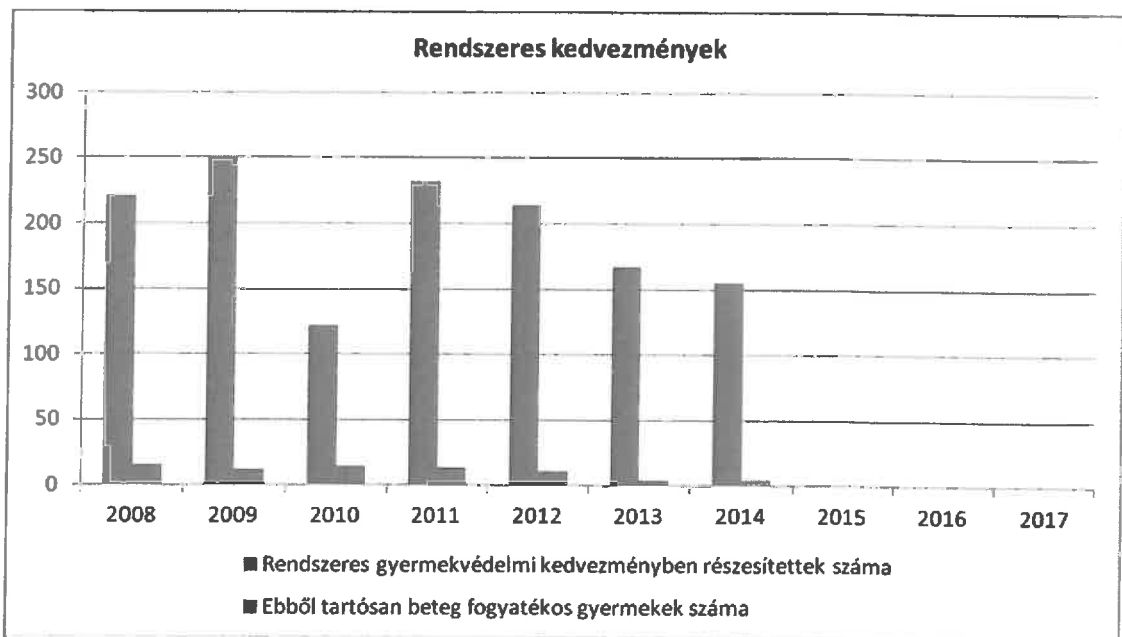
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának egyik lényeges eleme a gyermeket gondozó család egy főre jutó jövedelme. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a magasabb, vagy megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban (vagy egyéb más okból) nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. Problémát okoz az is, hogy a jogosultak egy része nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása.

4.1.2. sz. táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	221	15	0	0	0
2009	250	12	0	0	0
2010	122	14	0	0	0
2011	232	13	0	0	0
2012	214	11	0	0	0
2013	167	4	0	0	0
2014	155	4	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

A településen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma csökkenő tendenciát mutat és a tartósan beteg gyermekek aránya is igen alacsony, és szintén csökkenő mértékű. Ha a

gyermekes számarányával összehasonlítjuk a rendszeres kedvezményben részesülőket, akkor azt kapjuk, hogy a gyermekek kb. 40%-a részesül ilyen ellátásban a településen. Tehát ez az ellátási forma elég jelentős a gyermekes családok életében.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó helyi juttatásban részesülők egyéb támogatási formáit igénybe vevők számai is mutatják, hogy a gyermekes családok számára nagy terheket jelent a gyermekek felnevelése, óvodáztatási, iskoláztatási költségei. Ezért nagyon fontos, hogy ezek a támogatások tervezhető módon és rendszeresen biztosítottak legyenek a családok számára, hiszen ez a családi költségvetésük számára elengedhetetlen. Abból a szempontból is preventív jellegű a többirányú támogatás, hogy anyagi okok miatt ne legyen szükség a gyermekek védelembe vételére, és a megfelelő fizikai, szellemi, mentális fejlődésük biztosítva legyen a saját családjukban. Fontos, hogy minél korábbi életszakaszban elinduljon ez a támogatás.

4.1.3. sz. táblázat – Kedvezményes óvodai és iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	39	58	39	58	0	41
2009	42	60	41	60	6	66
2010	43	61	61	61	9	68
2011	51	107	45	107	14	0
2012	30	79	9	79	15	0
2013	29	65	15	65	17	0
2014	30	75	16	75	12	0

Forrás: Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Ha az iskolai gyermeklétszámokat megnézzük (4.4.7. sz. táblázat), akkor látható, hogy az ingyenes és kedvezményes étkeztetés a gyermekek jelentős részénél nagyon fontos támogatási forma, amit továbbra is létfontosságú fenntartani.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek száma Mezőszilason eseti jelleggel, és nagyon kis számban fordult csak elő az elmúlt években.

4.1.4. sz. táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti közép-iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0

2011	0	0	0	0	0	0
2012	1	0	0	0	0	0
2013	2	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mezőszilas településen nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő család és gyermek.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13.§-a rendelkezik többek között arról, hogy a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, az óvodai ellátás, a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások biztosítása.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szerint a települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- a fogorvosi alapellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás,
- a védőnői ellátás, és
- az iskola-egészségügyi ellátás.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

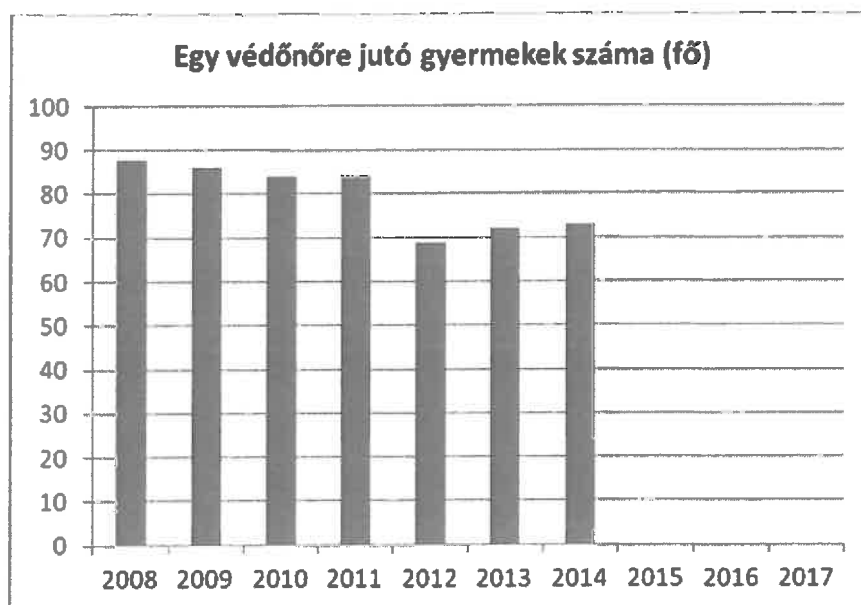
Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

a) *védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

4.3.1. sz. táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	88
2009	1	86
2010	1	84
2011	1	84
2012	1	69
2013	1	72
2014	1	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen egy védőnői álláshely van. A védőnői leterheltség közepes szintű. Vizsgálata abból a szempontból is fontos, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz? A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyermek ellátása jut egy védőnőre. Ebből a szempontból Mezőszilasán a védőnői leterheltség és a gyermekek ellátáshoz való hozzájutása kedvező.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településeken nincs gyermekorvos, a háziorvos látja el ezt a feladatot. A háziorvosi esetszám azt mutatja, hogy havonta átlagosan ezernél több eset ellátását végzi a háziorvos. Ez elég nagy leterheltséget jelent.

4.3.2. sz. táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma (esetszám)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt háziorvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	18 274	0	na
2009	0	19 471	0	na
2010	0	18 762	0	na
2011	0	18 656	0	na
2012	0	13 003	0	na
2013	0	13 773	0	na
2014	0	13 582	0	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen nem működik bölcsőde és családi napközi. A bölcsőde létrehozására az önkormányzat pályázati lehetőségeket keres. Ez mindenképpen szükséges lenne a nagyarányú álláskereső nők munkaerő-

piaci esélyeinek növelése érdekében. A gyermekek családi napköziben történő elhelyezési igényeinek feltérképezése is szükséges.

Korai fejlesztésre, óvodai gyógypedagógiai csoportok létrehozása, rehabilitációs igények eddig nem merültek fel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások keretében önkormányzatunk gyermekek napközbeni ellátásaként óvodákat, általános iskolai napköziket működtet, a gyermekjóléti szolgáltatást a „Háló” Dél-mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat útján látja el. Települési székhelye 7017. Mezőszilas, Fő u. 107/A. szám alatt található.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem ott kezdődik, amikor a szülők a gyermekvállalás tekintetében felelősségteljes döntést hoznak. A jól működő család teremti meg tagjai számára az érzelmi biztonságot, a feltétel nélküli bizalmat, a hosszú távú tervezésre, a kapcsolatokra képes személyiség kialakulását, a személyiség és a viselkedés zavarok csökkenését.

A gyámhatóság gyermekek életminőségének javulása érdekében együttműködve tevékenykedik a jelzőrendszer tagjaival. Tevékenysége során igyekszik szakmai tudását hatékonyan alkalmazni. Szemlélete alapján, munkájában főként a prevencióra helyezi a hangsúlyt, melynek eredményét a későbbiekben lehet majd mérni.

Településünkön a munkanélküliség következményeként kiemelt figyelmet követelnek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben élő családok. Aktívan és lelkiismeretesen végezzük ez irányú munkánkat is. A gyámhatóság eredményessége nagyban függ a törvények adta lehetőségektől, az ügyfelek hozzáállásától is. A lehetőségek sorában a gyermek családjából történő kiemelését tartja az utolsó megoldásnak a gyámhatóság. A törvényi szabályozás igyekszik csökkenteni azokat a hátrányokat a gyermekek életében, amelyeket a szülők nem akarnak, vagy nem képesek megadni számukra.

A családokban előforduló problémák köre szélesedett. Egyre több családban fordul elő a szülők közötti konfliktus, amelynek legnagyobb vesztesei a gyermekek. Egyre több család kerül a perifériára anyagi problémák miatt, melynek következményei a nevelésben, gondoskodásban nyilvánul meg. A jelzőrendszer intézményei gyakran fordulnak egymáshoz egy-egy gyermek ügyében ilyen okra visszavezethető magatartási probléma miatt.

A gyermek lereagálja a családban megnyilvánuló feszültséget az első olyan intézményben, ahová rendszeresen jár. Az intézmény foglalkoztat pszichológust, aki az általános iskolákban ellátja az iskolapszichológusi feladatokat is, egyre több pszichés problémával küzdő gyermekkel áll kapcsolatban. A nehézségek ellenére a jelzőrendszer tagjai mindent megtesznek azért, hogy munkájukat lehetőségeihez mérten ellássák.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A község önállóan ilyen szolgáltatást nem nyújt, szükség esetén az itt élők a „Háló” Dél-mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat útján látja el.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az Egyesületek a sport és a szabadidős tevékenységek területén kiemelkedő segítséget nyújtanak a településen élő aktív polgárok tekintetében. Jellemző a labdarúgás szervezeti szintű jelenléte.

Rendszeres szabadidős és kulturális programok:

- Németh László Nap,
- Falunap,
- Falukarácsony.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

Ingyenes tankönyvellátásra, egyben 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújt segítséget a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek étkeztetésére napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására több éve lehetősége van az önkormányzatnak mellyel él is.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A hátrányos megkülönböztetéssel, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatban nincs mérhető helyi adat, rendelkezésre álló információ.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A formális és informális tanulási lehetőségeket, tanórán kívüli szabadidős programokat kínáló intézményeknek kiemelten fontos szerepe van gyermeki hátrányok rövid- és hosszabb távú kompenzálásának, a társadalmi befogadás és aktív részvétel erősödésében. A hátránykompenzáló ellátások és szolgáltatások elősegítik a gyermekek személyiségfejlődését, kreatív képességeinek kibontakoztatását, hátrányainak kompenzálását, miközben hatékonyan fejlesztik a különböző kompetenciáikat. Ezt helyezte előtérbe a TÁMOP 3.1.4-08/2 projekt keretében létrejövő kompetencia alapú oktatás bevezetése az óvodai, iskolai ellátásban, a szakemberek továbbképzésével egyidejűleg.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja):

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét.

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képességkibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A településen minden gyermek egyenlő módon hozzáfér az óvodai ellátáshoz. Gyógypedagógiai korai fejlesztés iránt nem érkezett igény, de a megyeszékhelyen ez is elérhető az esetleges érintettek számára.

4.4.3. sz. táblázat – Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	74	4	100	1	73	0
2009	71	4	100	1	74	0
2010	78	3	100	1	61	0
2011	70	3	100	1	70	0
2012	79	4	100	1	72	0
2013	66	4	100	1	75	0
2014	60	4	100	1	70	0
2015	na	3	100	1	71	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

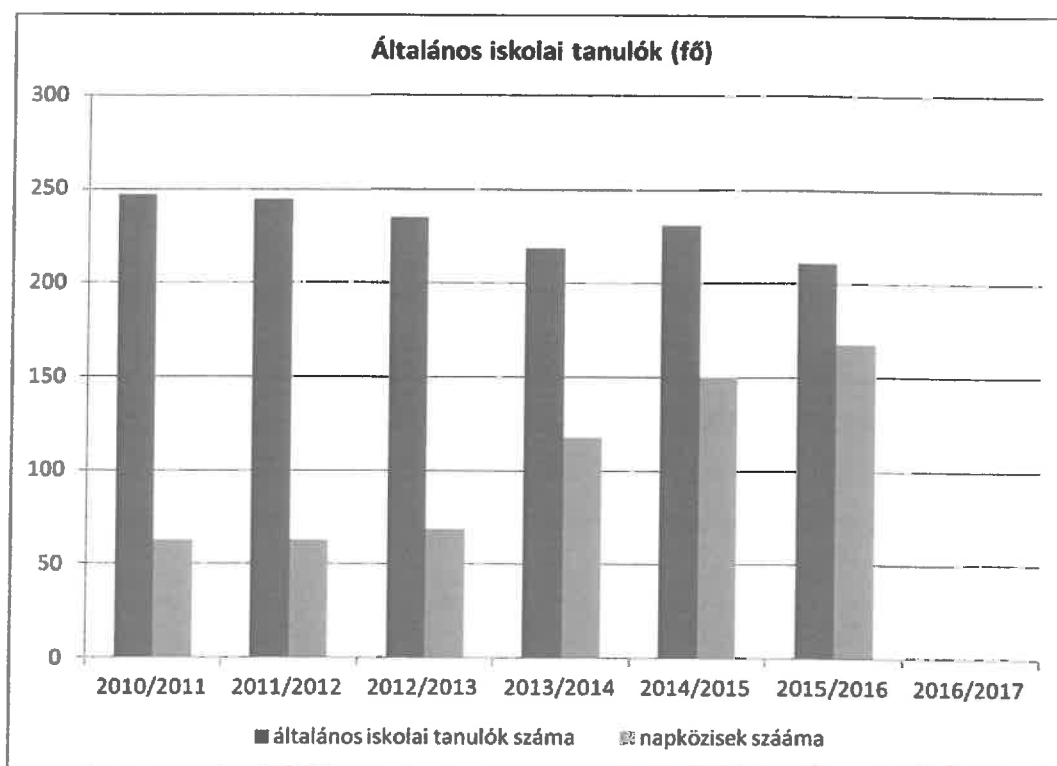
A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Településükön nincs hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás-nevelés területén. Az intézmények közötti és intézményen belüli elkülönítés sem fordul elő.

4.4.7. sz. táblázat – Általános iskolában tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	Általános iskolások száma	Napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	125	122	247	63	25,5%
2011/2012	123	122	245	63	25,7%
2012/2013	111	124	235	69	29,4%
2013/2014	100	119	219	118	53,9%
2014/2015	112	119	231	150	64,9%
2015/2016	100	111	211	168	79,6%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az adatok azt mutatják, hogy a napközi ellátás megszervezése egyre növekvő mértékben szükséges az iskolai oktatás területén, hiszen a napközis tanulók száma emelkedik.

4.4.9. sz. táblázat – Általános iskolások adatai (el-, és bejárás) – 2016

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	159
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	52
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	4
Általános iskolás korúak közül a HH gyerekek létszáma	50
Általános iskolás korúak közül a HHH gyerekek létszáma	30

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. sz. táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	Fő	%
2010/2011	31	100
2011/2012	33	100
2012/2013	32	100
2013/2014	21	95
2014/2015	36	100

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A nappali rendszerű oktatásban a 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát összevetve a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával, nagyon kis arányú lemorzsolódást mutat. A lemorzsolódási mutatónak nagymértékben vannak munkaerő-piaci kihatásai. Az megszerzett iskolai végzettség hatással van a munkanélküliségi kockázatra az egyének életében. Minél kisebb a lemorzsolódási arány, annál nagyobb eséllyel indulhatnak el a gyermekek a továbbtanulás, később pedig a munkavállalás irányába.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

A településen nincs erre vonatkozó adat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat külön figyelmet szentel a hátrányos helyzetű gyermekek egészségvédelmére és kiemeli a családsegítő szolgálatokkal való együttműködés fontosságát a hátrányos helyzetű gyermekek felkutatásában és felzárkóztatásában, egészségügyi célú prevenciójában.

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 18 év alatti védelembe vett, és a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma csökkent, ami a családsegítő szolgálatnak köszönhető. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a gyermeklétszámhoz képest elég magas, mivel az általános iskolás hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az iskolások számához viszonyítva magas, ugyanez mondható el az óvodában is.	<p>Az önkormányzat elvégzi a Gyermekvédelmi Jelzőrendszer működésének felülvizsgálatát, és megújítja a jelzőrendszer szereplőinek együttműködését.</p> <p>Az intézkedés szükségességét indokolja, hogy változtak a gyermek célcsoportra vonatkozó jogszabályi fogalmak, másrészt a gyermekvédelmi alap-, és szakellátásban, a gyámhatósági feladatellátásban is komoly változások történtek a megyei és a járási kormányhivatalok működésbe lépésével.</p> <p>A felülvizsgálat végén olyan Információs lap készül, amely tartalmazza a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőinek új elérhetőségeit.</p>
Az iskoláskorú gyermekek a nyári szünidőben a településen nem tudnak megfelelő és tartalmas elfoglaltságot, programot találni maguknak, így nem töltik hasznosan a szünidőt.	Napközis és tematikus táborok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

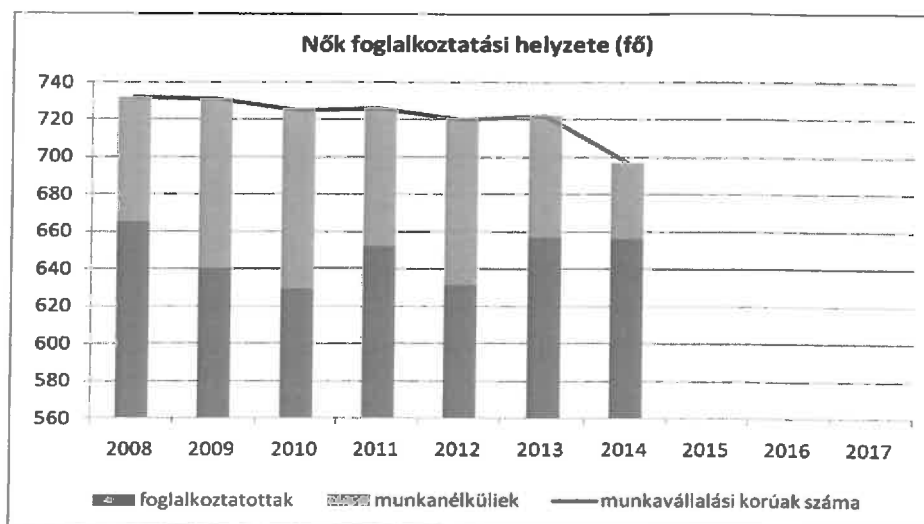
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat. A munkanélküli nők száma csökkenő ugyan, de még mindig magasabb a férfiakénál. A jelenséget több tényező is okozhatja például a településen található munkahelyek jellege; bölcsődei férőhelyek hiánya, a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége stb.

5.1.1. sz. táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

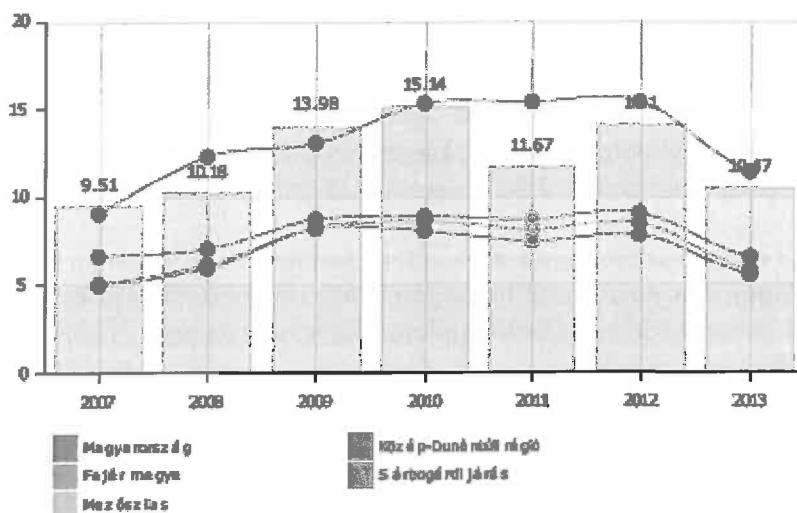
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2008	789	732	715	665	74	67
2009	780	731	668	640	112	91
2010	781	725	682	629	99	96
2011	772	726	715	652	57	74
2012	766	720	692	631	74	89
2013	758	722	705	657	53	65
2014	740	697	707	656	33	41

Forrás: TeIR, KSH Tstar

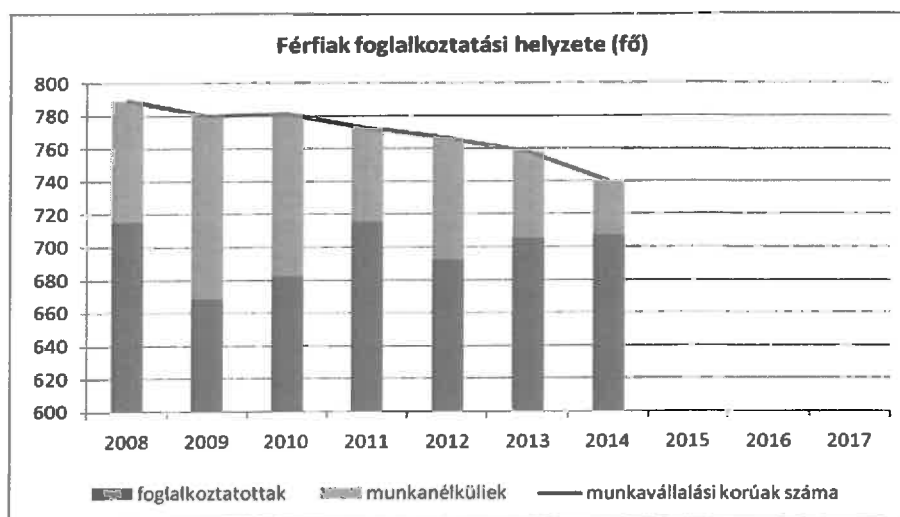

Női munkanélküliségi ráta (%)
Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15-59 éves állandó női lakosra

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Műszaki és Tervezői

A regionális és országos adatok szerint a járási átlaghoz képest jobb a munkanélküli nők helyzete Mezőszilasra, de az országos, régiós és megyei átlagokhoz képest magasabb az arányuk. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A nők a gyermekek ellátása miatt nehezen tudnak munkát vállalni. A település ezért tervezési bölcsődei szolgáltatás létrehozását, ami növelheti a nők munkaerő-piaci lehetőségeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincs olyan adat, amely a foglalkoztatást segítő és képzési programok résztvevőinek nemekre vonatkozó arányainak vizsgálatát lehetővé tenné.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők és férfiak elhelyezkedési lehetőségeiben jelentős eltérések nem tapasztalhatók.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérézésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

Mezőszilason nincs adat arra vonatkozóan, hogy a hátrányos megkülönböztetés jelen lenne, illetve az országos helyzettől jelentősen eltérne.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciók szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-jétől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. Pl. bölcsődei, családi napközi, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.

5.2. sz. táblázat – Óvodás kor alatti gyermekek száma

Év	3 év alatti gyermekek száma a településen	Működő bölcsődék száma
2008	88	0
2009	86	0
2010	84	0
2011	84	0
2012	69	0
2013	72	0
2014	73	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. (Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférést a 3.6. pont elemzi.)

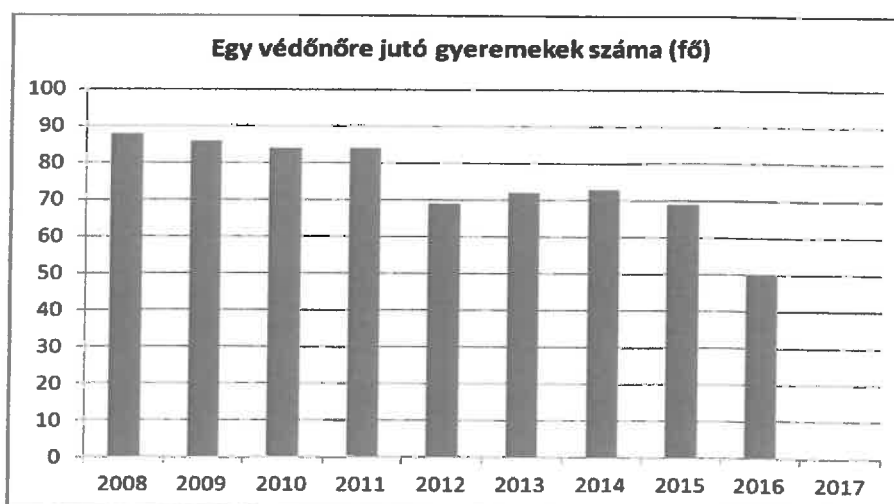
A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

Mezőszilason a védőnő leterheltsége átlagosnak mondható, és a gyermekszám csökkenése miatt az utóbbi időszakban egyre kisebb. A családtervezés és gyermekgondozás, nővédelem területén azonban fontos szerepet lát el.

5.3. sz. táblázat – Családtervezés, anya-, és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermek szám	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	88	88
2009	1	86	86
2010	1	84	84
2011	1	84	84
2012	1	69	69
2013	1	72	72
2014	1	73	73
2015	1	69	69
2016	1	50	50

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv., és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma általában alulmarad a tényleges esetek számától.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. Azonban leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső

esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását.

Településünkön a vizsgált adatok szerint nagyon alacsony a családi viszályhoz riasztott esetek száma. A tényleges feljelentések még alacsonyabb száma azonban mutatja, hogy csak nagyon súlyos helyzetben történik meg a feljelentés. A jelzőrendszer adatait is folyamatosan figyelemmel kell kísérni a nők és gyermekek védelme érdekében.

5.4. sz. táblázat – A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Év	Rendőrk riasztása családi viszályhoz	Tényleges feljelentések száma	Bírósági ítélet
2008	1	1	0
2009	3	0	0
2010	4	0	0
2011	3	0	0
2012	5	0	0
2013	3	0	0
2014	4	0	0
2015	2	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A rendszerváltás után családok tízezrei kerültek krízishelyzetbe. A családok krízishelyzete gazdasági okokra, családi konfliktusokra, egészségi problémákra vezethető vissza. A krízishelyzetbe került családok, szülők, számára Családsegítő és Gyermekjólét Szolgálatokat hoztak létre. A Családsegítő és Gyermekjólét szolgálatok a krízisek megelőzésében, a prevencióban vállalnak fontos szerepet.

A településen a „Háló” Dél-Mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat működik, amely azzal a céllal jött létre, hogy az önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél hatékonyabb, célszerűbb szociális és gyermekjóléti ellátást biztosítsanak a településen élő lakosság számára. Az önkormányzatok kötelező feladata a szociális alapszolgáltatások biztosítása, a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása a szociálisan rászorulóknak részére, a krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára segítség nyújtása.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Napjainkban a nemzeti, az európai és a nemzetközi szintén egyre nagyobb figyelem övezi a nők gazdasági döntéshozatalban való részvételét, így különös hangsúlyt kap a nemi sokszínűség gazdasági dimenziója. Az oktatási expanziót követően a nők nagy létszámban kerültek be a felsőoktatási intézményekbe, ma már a diplomás nők száma és aránya meghaladja a férfiakét, ugyanakkor a felső vezetésben, politikai életben alulreprezentáltak. A magasan képzett nők készségeinek alacsony szintű igénybevétele azt jelenti, hogy potenciális gazdasági növekedés megy veszendőbe. Az összes rendelkezésre álló emberi erőforrás teljes körű hasznosítása kulcsfontosságú eszköz az Európai Unió előtt álló demográfiai kihívások kezeléséhez, a globalizált gazdaság versenyében való sikeres helytálláshoz és harmadik országokkal szembeni komparatív versenyelőny eléréséhez.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. Mezőszilas településen a helyi közéletben a nők és férfiak aránya, a férfiak növekvő többségét mutatja. A képviselő-testületben a nők aránya 2008 óta

a negyedére esett vissza. Ebben szerepet játszhat az is, hogy a család összetartása, a gyermeknevelés, az idősök ellátása általában a nők feladata, és emellett már kevesebb idő jut a társadalmi, közéleti szerepvállalásra.

5.6. sz. táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

Év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	5	4
2009	5	4
2010	5	2
2011	5	2
2012	5	2
2013	5	2
2014	6	1
2015	6	1
2016	6	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen azonosított problémák felszámolása érdekében szükséges az önkormányzati, civil, állami vagy egyházi szervezetek által biztosított pályázati és szolgáltatási lehetőségek célirányos felkutatása, igénybevétele a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének javítása érdekében.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliek között a nők vannak túlsúlyban, ami valószínűleg annak köszönhető, hogy a nők a gyermekek ellátása miatt nem tudnak, illetve nehezen tudnak munkát vállalni. A bölcsőde hiánya egyre inkább érezhető.	<p>Az önkormányzat a 180 napnál hosszabb ideje álláskereső, tartósan munkanélküli nők foglalkoztatása érdekében vállalja a gyermekek napközbeni ellátásának megteremtési lehetőségeinek felülvizsgálatát.</p> <p>A felülvizsgálat tartalmazza a bölcsődei korú gyermekek napközbeni felügyeletének felmérését és vizsgálatát, továbbá a működő, gyermekek napközbeni ellátását végző szolgáltatók nyitvatartási idejének átalakítását a településen vagy annak környezetében, hogy a nők számára elérhető munkahelyek munkába járásához igénybe vett közlekedési lehetőségeihez jobban igazodjon.</p>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

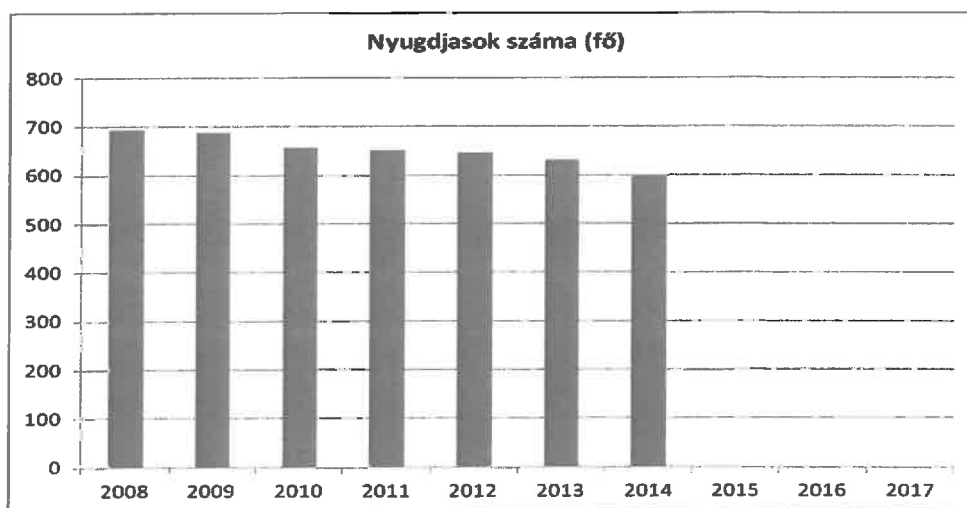
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában megállapítható, hogy viszonylag állandó a számuk, nagyon kismértékű csökkenés volt az elmúlt években. A nők aránya ebben a csoportban is elég magas, a férfiakénál átlagosan 40-50%-kal magasabb.

6.1.1. sz. táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2008	253	441	694
2009	255	433	688
2010	244	414	658
2011	233	419	652
2012	230	416	646
2013	219	413	632
2014	217	384	601

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Idősök munkaerő-piaci helyzete

Az idős nemzedék esélyegyenlőségének állapotát alapvetően meghatározzák a megélhetési források, a munkaerő-piaci jelenlét, valamint a nyugdíjjal és egyéb rendszeres jövedelemmel való rendelkezés.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Fontos figyelemmel kísérni a nyugdíj alsó korhatárát megközelítő 50 évesekre is, hiszen köztudott, hogy már e korosztály esetében felgyorsul a munkaerő-piacról való kilépés, és azok esetében a szociális kirekesztődés, akik munkanélkülivé váltak, ugyanakkor még nem szereztek jogosultságot a nyugellátásra.

Az adatgyűjtés célja, hogy feltérképezze az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) foglalkoztatottsági mutatóit. A településen élő idősebb korosztály munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, és hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát keresetkiegészítésként.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idős, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A munkanélküli 55 év feletti lakosok aránya lassú emelkedést mutat, de 10-20% közé esik. Ez nem utal alacsony foglalkoztatottságra. A közfoglalkoztatási programok jelentős részben az idősebb korosztály munkavállalási problémáit csökkenthetné, hiszen ők találnak nehezebben munkalehetőséget helyben és a környező településeken is.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, ezért csak következtethetünk annak létezésére. A szakirodalom szerint az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Mezőszilason más korcsoporthoz képest az idősebb korosztályban nem magasabb jelentősen a munkanélküliek száma, tehát hátrányos megkülönböztetés ez alapján nem mutatható ki. A 21-25 éves korosztályi munkanélküliségi adatok is nagyon hasonlóan alakulnak. A 61 év feletti korosztályban már nagyon kevés a regisztrált munkanélküliek száma.

6.2.3. sz. táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma	
	fő	fő	%
2008	141	16	11%
2009	203	24	12%
2010	195	24	12%
2011	131	21	16%
2012	163	22	13%
2013	118	23	19%
2014	74	12	16%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idős emberek által igénybe vehető alapszolgáltatásokra és szakosított ellátási formák.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátásban akkor részesülnek a lakosok, ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

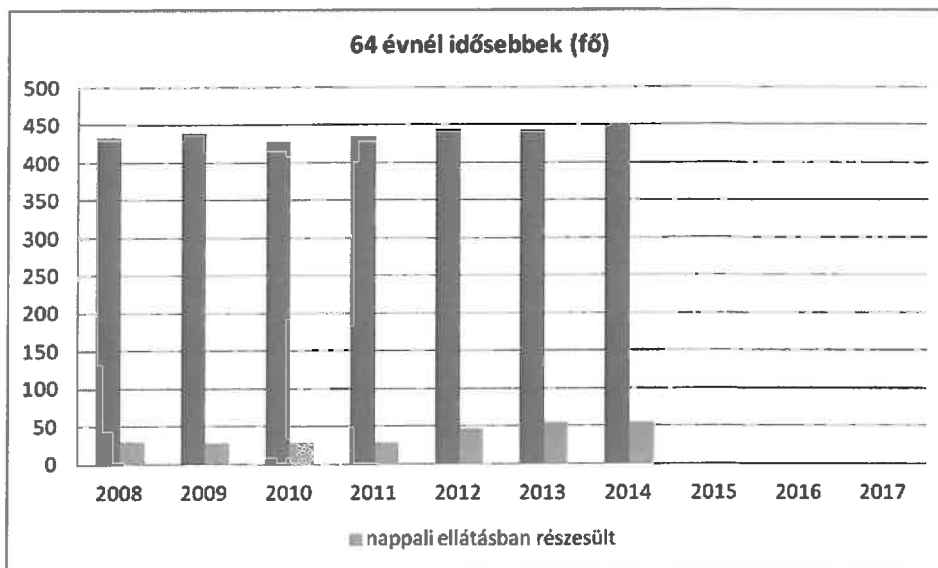
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen 10% százalék körüli a 64 évnél idősebb népesség körében a nappali ellátást igénybevevők aránya. Az a célunk, hogy minél szélesebb körben tájékoztassuk az érintetteket a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról valamint azok igénybevételi lehetőségeiről, továbbá biztosítsuk az egészségügyi alap- és szakellátások könnyebb igénybevételét számukra is.

6.3.1. sz. táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	64 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2008	433	30	7%
2009	438	28	6%
2010	427	28	7%
2011	434	28	6%
2012	444	47	11%
2013	443	55	12%
2014	451	55	12%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. sz. táblázat – Időskorúak járadékában részesülők száma

Év	Időskorúak járadékában részesülők száma
2008	8
2009	9
2010	7
2011	8
2012	7
2013	5
2014	5

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A településen időskorúak járadékában a 64 év felettiek 1-2%-a részesül. Ezt az mutatja, hogy az idősök körében kevés azoknak a száma, akiknek a jövedelmük elégtelensége a megélhetésüket komolyan veszélyeztetné.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára is elérhetők a közművelődési, kulturális szolgáltatások. A települési kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály hasznos szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését.

c) idősök informatikai jártassága

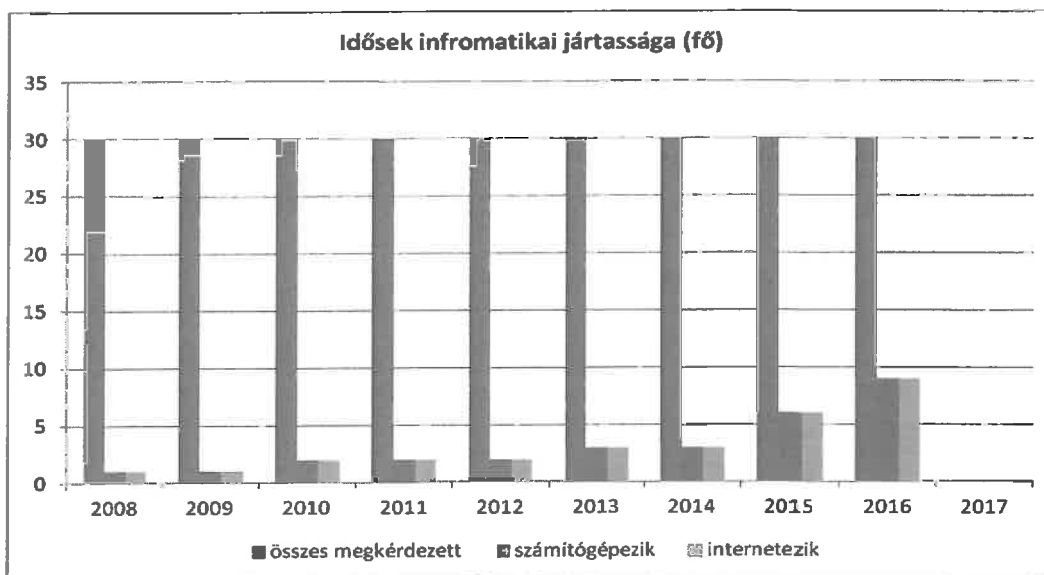
A tevékeny időskort az élethosszig tartó tanulás, a számítógép felhasználói és az infokommunikációs ismeretek gyarapítása is kedvezően befolyásolja.

A településen a megkérdezett idősök közül jelentősen nőtt a számítógépet és internetet használni tudók száma az utóbbi három évben. Vannak olyan lehetőségek a településen, amelyek kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatottak fejleszteni.

6.3.4. sz. táblázat – Idősök informatikai jártassága

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2008	30	1	3,3%	1	3,3%
2009	30	1	3,3%	1	3,3%
2010	30	2	6,7%	2	6,7%
2011	30	2	6,7%	2	6,7%
2012	30	2	6,7%	2	6,7%
2013	30	3	10,0%	3	10,0%
2014	30	3	10,0%	3	10,0%
2015	30	6	20,0%	6	20,0%
2016	30	9	30,0%	9	30,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

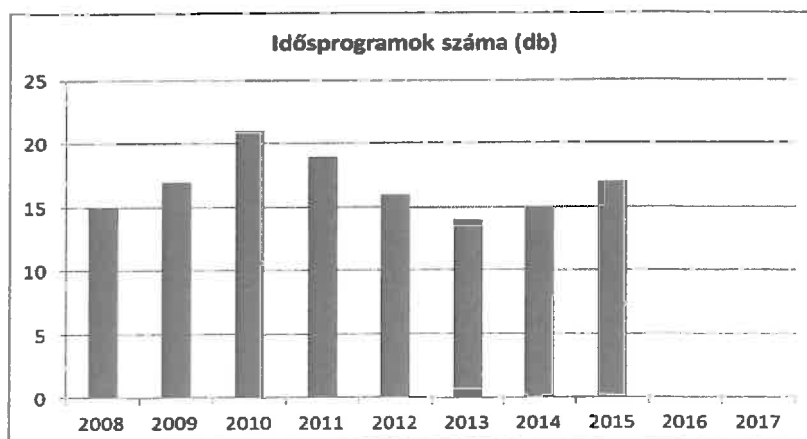
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település igyekszik az idősebb korosztályok igényeit szolgáló programok segítségével biztosítani az aktív idősor lehetőségeit. A kifejezetten az idősebb korosztályt célzó programjaink száma nagyjából állandó, éves szinten 14 és 21 között alakul.

6.4. sz. táblázat – Az időseket célzó programok a településen

Év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	15
2009	17
2010	21
2011	19
2012	16
2013	14
2014	15
2015	17

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A községben nyugdíjas klub is működik, ahol a klubtagok száma változó, de az átlagot tekintve állandó. A nyugdíjas klubban és az idősek nappali ellátását biztosító intézményben évente több előadást, rendezvényt tartanak és ezek a rendezvények biztosítják az idősek számára a közösséghez tartozás lehetőségét.

Az idősek számára legjobban elérhető kulturális intézmény a Németh László Községi Könyvtár, amely alapszolgáltatásaival és különböző jellegű rendezvényeivel biztosítja az idősek kulturális igényeinek kielégítését. A községi könyvtár idősek általi látogatottsága magasabb a lakosság többi rétegét tekintve.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma a lakosság 27%-át teszi ki.	Az idősebb korosztály egészségmegőrzése nagyon fontos, ezért települési egészségnap, és egyéb egészségmegőrző programok szervezése indokolt.
Az idősek nagyon kevés százaléka ért a számítógéphez, bár ez az arány javuló tendenciát mutat, ami egyben azt is jelenti, hogy motiváltak ezeknek az ismereteknek a megszerzésére.	Az idős célcsoportban a számítógép és internet használat alacsonyabb mértékű, mint a fiatalabb korosztályok körében, ezért az önkormányzat internet használatot és elektronikus levelezési készségek elsajátítását célzó csoportos képzéseket szervez, a településen élő 60 év feletti emberek számára, az IKSZT projekt segítségével.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

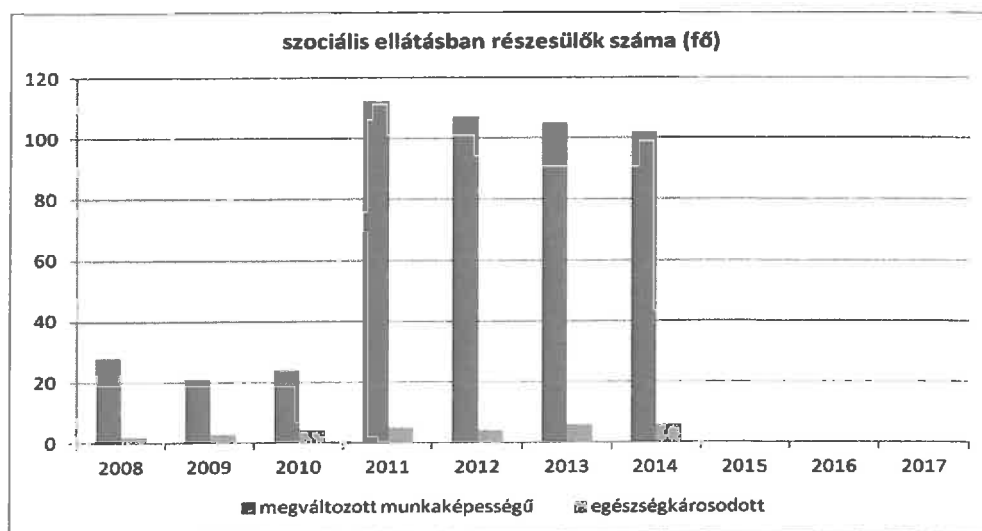
Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek aránya az állandó népességben 5% körül alakul. Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma ennek is a töredéke.

7.1.1. sz. táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	Egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	28	2
2009	21	3
2010	24	4
2011	112	5
2012	107	4
2013	105	6
2014	102	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön nappali ellátásban részesülő fogyatékos személy nincsen, és ilyen irányú igény eddig nem merült fel.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A védett foglalkoztatás a településen nincs, a kisszámú fogyatékossgal élő erre vonatkozó igénye még nem jelentkezett, illetve ilyen jellegű információkkal nem rendelkezünk. A közfoglalkoztatásban fogyatékkal élő személyek nem vesznek részt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs azzal kapcsolatos információnk, hogy hátrányos megkülönböztetés érne a fogyatékkal élőket.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A szociális törvényben meghatározott alapellátásokat a településen a fogyatékossgal élők és családjuk is egyenlő eséllyel igénybe vehetik.

7.1.4. sz. táblázat – A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

Szolgáltatás	Állami/önkormányzati							Egyházi							Civil						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
étkeztetés	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
házi segítségnyújtás	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

családsegítés	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
támogató szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nappali ellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A településen a fogyatékkal élők számára is biztosítottak a jogszabályban meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátási formák, mint a fogyatékosági támogatás, rokkantsági járadék, ellátás, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, gépkocsiszerzési támogatás, lakásátalakítási támogatás, közgyógyellátás stb.

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik, így az ellátásokkal kapcsolatos adataink korlátozottak. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító.

Az önkormányzati adatok alapján a rokkantsági járadékban részesülők, közgyógyellátással rendelkezők száma elég magas.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személyek egyenlő esélyű hozzáférési jogait biztosítják: a környezet, a kommunikáció, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, a közlekedés, a támogató szolgálat, segédeszköz biztosítása, az egészségügy, az oktatás, képzés, a lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel megteremtése, a kultúra, sport, a rehabilitációhoz való jog, a helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog.

Az akadálymentesség területén az önkormányzat jelenleg részben tudja csak a fogyatékkal élők jogait a településen biztosítani. A közintézmények akadálymentesítettségének javítása érdekében pályázati források megkeresése szükséges. Egyéb vonatkozásban az egyenlő esélyű hozzáférés joga biztosított a településen.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos

színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

7.3.1. sz. táblázat – Akadálymentesítés

Intézmények akadálymentesítettsége		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgás- korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájéko- ztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	igen/ nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészség- ügyi intéz- mények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Járó beteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek közül az általános Iskola, az önkormányzati hivatal és a szociális és gyermekjóléti szolgálat épülete akadálymentes. A többi közintézmény megoldásra váró feladat

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézményekben a teljes körű akadálymentesítéséről gondoskodni kell.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Járdák állapota rossz, javításra szorul, akadálymentesítés a gyalogos átkelők mellett részben megoldott. Az infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben – nem megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl. az akadálymentesítés hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntő család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná.

Fontos annak feltárása, hogy a szolgáltatás és a szolgáltatást igénylő milyen okból nem tudott egymással segítő kapcsolatba kerülni. Az önkormányzat számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ezt különböző számukra rendezett alkalmakkal is erősíteni fogjuk.

7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rokkantsági járadékban részesülők, közgyógy-ellátással rendelkezők száma elég magas.	Az önkormányzat elvégzi a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása érdekében a településen működő foglalkoztatók felmérését annak érdekében, hogy a rehabilitációs járadék fizetése helyett arra ösztönözze az 50 fő feletti munkavállalót foglalkoztató munkáltatókat, hogy járadék fizetése helyett vállalják fel a megváltozott munkaképességű álláskereső foglalkoztatását.
Az akadálymentesítést az önkormányzati intézményekben, közterületeken teljes körűen meg kell oldani.	Kiemelt területként kell kezelni a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedése feltételeinek megteremtését. Ennek megvalósítása érdekében a korlátozott közlekedőképességű emberek, illetőleg korlátozott mozgásképességű személyek, valamint a nehezen járó idős korúak, gyermeket váró kismamák és gyermekes anyukák számára akadálymentes környezetet kell kialakítani, amely kényelmes, biztonságos közlekedést biztosít. A meglévő utak, járdák felújításakor, korszerűsítéskor is figyelembe kell venni ezeket a követelményeket.
Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés akadályoztatottsága.	Különböző információk adatbázisok használatára való figyelemfelhívás, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

Seregélyesen mindössze néhány civil szervezet működik, de megmutatkozik a civilek jelenléte atelepülés kulturális, művelődési életében. Számos települési rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A községben működő civil szervezetek és alapítványok

- Mezőszilasi Kulturális, Sport és szabadidő Egyesület
- Mezőszilasi Helytörténeti és Hagyományőrző Egyesület
- Németh László Ifjúsági és Kulturális Egyesület
- Mezőföld Horgászegyesület
- Mezőszilasi Polgárőrség
- Mezőszilas-Igar-Simontornya Vadásztársaság
- Vöröskereszt Helyi Szervezete
- Idősek Klubja
- Németh László Baráti Kör

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat, a lehetőségeihez mérten támogatja a civil szerveződések, szervezetek tevékenységét, elősegíti a pályázatokon való részvételüket. A civil szerveződések, szervezetek részt vesznek, segítenek az önkormányzati, települési rendezvényeken.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a Dél-mezőföldi Kistérség önkormányzataival alakított ki szorosabb kapcsolatot, továbbá nemzetközi szinten, a németországi Pinzberg, az erdélyi Nyárádmagyaros és a lengyelországi Lebork településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen 2014 októbere óta cigány kisebbségi önkormányzat működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szerveződések, szervezetek tevékenységének elősegítése, a pályázatokon való részvételük támogatása.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen telephellyel rendelkező for-profit cégeket megkeressük támogatói nyilatkozattal, hogy az önkormányzati rendezvények megrendezéséhez tudnak-e támogatást biztosítani.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti és önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Interjú jelleggel szóbeli elbeszélgetés, adatkérés, adatgyűjtés, javaslat, véleménykérés.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Szóban és írásban történő visszacsatolás.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT négy részből áll:

1. Tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve végrehajtásához elengedhetetlen információnak tekintendők.
2. Része a 2/2012 EMMI rendeletben megadott táblázat, mint a részletes tartalmakat összefoglaló projekttáblázat. Az első két rész elválaszthatatlan és csak együtt értelmezhető.
3. A megvalósítást segítő részletek szerves részét képezik a HEP IT-nek. Az egyes alfejezetekben rögzítettek biztosítják, hogy strukturálisan és széleskörűen beágyazottak legyenek az esélyegyenlőség érdekében tervezett tevékenységek.
4. A zárófejezet megadja, hogy milyen legitimáció szükséges az elkészült dokumentumhoz.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések
------------	-----------------

	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Lakosságszám megtartása. Szociális Szövetkezet alakítása. Ellátásból kiesett álláskereső tájékoztatlansága.	Élhetőbb környezet megteremtése, közterületek fejlesztése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása önkormányzati segítséggel. A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő programok, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréseinek támogatása programokkal. Vendéglátóhelyek, szálláshelyek létrehozása. Plusz házi orvosi vagy házi gyermekorvosi álláshely kialakítása. Ellátásból kiesett álláskereső tájékoztatása, Munkaügyi Központban regisztrációra ösztönzés. Szükségletek kielégítése, kiszámíthatóság, tervezhetőség, kooperáció kialakítása. Baba-mama börze szervezése.
Gyermekek	A gyermekek védelmének megerősítése szükséges, mert növekszik az gyermekvédelmi alapellátásokat igénybe vevők száma.	Gyermekvédelmi jelzőrendszer megújítása, együttműködés fejlesztése, prevenció hatékonyságának növelése. Hasznos szünidő eltöltésének biztosítása, szünidei gyermekfelügyelet, foglalkoztatás megteremtése.
Idősek	Idősek társadalmi megbecsülésének, részvételének erősítése. Aktív idősödés, élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek bővítése szükséges.	Idősek más korcsoportokkal való kapcsolattartásának javítása. Idősek társadalmi megbecsülésének erősítése. Aktív időskor meghosszabbítása. IKSZT projekt segítségével számítógép internet használat elterjesztése. Idősek világnapja megünneplése. Települési egészségnap szervezése az egészségesebb életmód kialakítása érdekében.
Nők	A nők minden vonatkozásban hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A gyermeknevelés mellett nehezebb munkalehetőséget találniuk.	Bölcsődei csoport létrehozása, óvoda nyitva tartásának felülvizsgálata. Szükségletek kielégítése, kiszámíthatóság, tervezhetőség, kooperáció megszervezése.
Fogyatékkal élők	A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élők munkaerő-piaci esélyeinek és társadalmi életben való részvételük növelése szükséges. Az akadálymentesség csak részben megoldott.	A közszolgáltatást nyújtó intézmények, akadálymentesítése, utak járdák felújítása, idősek, mozgássérültek közlekedési lehetőségeinek javítása. A foglalkoztatottság növelése. Rehabilitációs járadék fizetési kötelezettség kiváltása a munkahelyeken, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának népszerűsítésével.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakosságszám megtartása	Élhetőbb környezet megteremtése, közterületek, parkok, sétányok kialakítása, fejlesztése. Bérlakások építése. Utak pormentesítése, járdák létesítése, korszerűsítése.
	Szociális Szövetkezet alakítása	Hozzáférés javítása önkormányzati segítséggel
	Ellátásból kiesett álláskeresők tájékoztatlansága, munkaügyi regisztráció	Ellátásból kiesett álláskeresők tájékoztatása, Munkaügyi központban regisztráció.
	Baba-mama börze szervezése	Szükségelemek kielégítése, kiszámíthatóság, tervezhetőség, kooperáció.
Gyermekek	Gyermekevédelmi jelzőrendszer megújítása	Együttműködés fejlesztése, prevenció hatékonyságának növelése.
	Hasznos szünidő eltöltés	Szünidei gyermekfelügyelet, foglalkoztatás megteremtése.
Nők	Bölcsődei csoport létrehozása, óvoda nyitva tartásának felülvizsgálata	Szükségelemek kielégítése, kiszámíthatóság, tervezhetőség, kooperáció a szolgáltatást nyújtók között.
Idősek	Idősek társadalmi megbecsülésének, részvételének erősítése	Idősek társadalmi megbecsülésének erősítése Idősek világnapja megünneplése, Nyugdíjas Ki Mit Tud
	Aktív időskor meghosszabítása	Települési egészségnap, számítógépes, infokommunikációs ismeretek fejlesztése.
Fogyatékkal élők	A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése, utak járdák felújítása	Idősek, mozgássérültek közlekedésének javítása, társadalmi részvételük, szolgáltatásokhoz jutásuk javulása.
	Rehabilitációs hozzájárulás kiváltása munkahelyekkel	A foglalkoztatás növelése.
	Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés javítása	Különböző információs adatbázisok használata, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése. Az érintettek megkeresése, interjúk, kérdőívek használata.

Jövőképünk

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlősége biztosított.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzetén javítsunk.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő fejlődését minden szinten.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősök igényeire, védelmére, ellátásuk biztosítására.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlőbánásmódot.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők önálló életviteléhez szükséges feltételek biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Lakosságszám megtartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csökkenő népesség
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Élhetőbb környezet megteremtése, közterületek parkok sétányok kialakítása, fejlesztése. Bérházak építése. Lakótelepek kialakítása. Utak pormentesítése, járdák létesítése, korszerűsítése. A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő programok, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréseinek támogatása programokkal. Vendéglátóhelyek, szálláshelyek létrehozása. Plusz háziorvosi vagy házi gyermekorvosi álláshely kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, benyújtása
Résztvevők és Felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	Polgármester, Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatfigyelés folyamatos, megvalósítás a pályázatokban meghatározott módon.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Népesség adatainak pozitív változása, de mivel ez egy hosszú folyamat, a megvalósult intézkedések hatása is igazolhatja az eredményességet.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesznek megfelelő pályázatok. Nem nyer pályázatot az Önkormányzat. Önerő hiánya. Hibátlan pályázat benyújtása.
Szükséges erőforrások	Pályázat, önerő, humán erőforrás.

Intézkedés címe:	Szociális Szövetkezetek alakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott munkanélküliekből a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma magas.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Csökkenjen a tartós munkanélküliek száma.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat benyújtása
Résztvevők és felelős(ök)	Polgármester
Partnerek	Közös Önkormányzati Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés, folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szociális szövetkezet létrejötte
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem nyer pályázatot az önkormányzat, vagy az érintettek nem vesznek részt. Hibátlan pályázat benyújtás. A feltárt probléma nem oldódik meg. Új lehetőségek keresése.
Szükséges erőforrások	pályázat

Intézkedés címe:	Ellátásból kiesett álláskereső tájékoztatása, munkaügyi regisztráció
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	FHT-ből kiesettek magas száma.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Ne legyenek egy évig ellátatlanok.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés és kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal valamint a munkanélküliekkel.
Résztvevők és felelős(ök)	Polgármester
Partnerek	Képviselő-testület, Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az ellátatlanok száma csökken.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem vesznek részt.
Szükséges erőforrások	Informatikai eszközök, gépkocsi

Intézkedés címe:	Baba-mama börze szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek családok szegénysége, életszínvonal csökkenése.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	A gyermekek megfelelő, olcsó ruhához juttatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hely keresése, ahol biztosítani tudjuk a családoknak a tevékenységet.

Résztvevők és felelős(ök)	GYEJÓ-CSSK
Partnerek	Magyar Vöröskereszt
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos, évente megtartva
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Emelkedő életszínvonalú családok, hagyományteremtés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Résztvevők száma kevés. Megfelelő tájékoztatás a lehetőségről, toborzás, reklám.
Szükséges erőforrások	Önerő, támogatók

Intézkedés címe:	Gyermekevédelmi jelzőrendszer megújítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jogsabályi változások miatti ellátásokból kiesők számának felmérése, csökkentése.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Veszélyeztetett gyermekek figyelemmel kísérése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Együttműködés fejlesztése, prevenció hatékonyságának növelése.
Résztvevők és felelős(ök)	Jegyző
Partnerek	Intézményvezetők, gyermekevédelmi felelős
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Olyan információs lap készül, amely tartalmazza a gyermekevédelmi jelzőrendszer szereplőinek új elérhetőségét.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rejtett problémák és ezek feltárása.
Szükséges erőforrások	Kommunikáció, saját humán erőforrás

Intézkedés címe:	Hasznos szünidő eltöltése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a szünidő és a szülők kevés százaléka tudja kifizetni a drága táborokat.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Szünidei gyermekefelügyelet, foglalkoztatás megteremtése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Napközis és tematikus táborok szervezése pályázatok segítségével.
Résztvevők és felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	intézményvezetők
Határidő(k) pontokba szedve	évente

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a szünidőben a kallódó, unatkozó gyermekek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lesz megfelelő pályázat, vagy nem tudjuk megnyerni.
Szükséges erőforrások	pályázat

Intézkedés címe:	Bölcsődei csoport létrehozása, óvoda nyitva tartásának felülvizsgálata
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők nehezen tudnak munkát vállalni, mivel a gyermekek felügyelete nem megoldott.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	A nők nagyobb számban tudnak munkát vállalni, nő a családok életszínvonala.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hely keresése, igényfelmérés, pályázati lehetőségek kutatása.
Résztvevők és felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	GYEJO-CSSK
Határidő(k) pontokba szedve	Sikeres pályázat esetén egy év.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beíratott gyermekek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem nyer pályázatot az Önkormányzat. Nincs saját erő. A beíratott gyermekek száma kevés. Megfelelő pályázat benyújtása, érintettek meggyőzése.
Szükséges erőforrások	Pályázat, önerő

Intézkedés címe:	Idősek társadalmi megbecsülésének, részvételének merősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a tematikus, generációs program
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Idősek társadalmi megbecsülésének erősítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok szervezése: Idősek világnapja megünneplése, „Ki-Mit-Tud”.
Résztvevők és felelős(ök)	Polgármester
Partnerek	Támogatók
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, benyújtása folyamatos, megszervezése évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	Résztvevők száma, elégedettségi mutatók

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Propaganda
Szükséges erőforrások	pályázat

Intézkedés címe:	Aktív időskor meghosszabbítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a közgyógyellátottak száma, idősök aktív szakasza megerősítésre szorul.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Az aktív időskor meghosszabbítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendezvények megszervezése, hely biztosítása. Települései egészségnap, számítógépes, infokommunikációs ismeretek fejlesztése.
Résztvevők és felelős(ök)	Polgármester
Partnerek	Magyar Vöröskereszt, házi orvos
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, benyújtása folyamatos, megszervezése évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A résztvevők száma, a szakrendelésekre átirányítottak száma. Az érintettek életminőségének javítása, számítógépes és infokommunikációs ismeretek javulása a célcsoportban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A résztvevők száma kevés. Megfelelő felvilágosítás, propaganda.
Szükséges erőforrások	Saját erő, humán erőforrások

Intézkedés címe:	A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése, utak járdák felújítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden intézményben megoldott az akadálymentesítés. Az utak járdák állapota nem mindenhol megfelelő.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Idősök, mozgássérültek közlekedésének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek keresése, benyújtása
Résztvevők és felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	Jegyző, Közös Önkormányzati Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megfelelő utak létesítése, teljes akadálymentesítés elérése.
Kockázatok és csökkentésük	Megfelelő pályázat hiánya. Saját erőforrás keresése.

eszközei	
Szükséges erőforrások	Pályázat, önerő

Intézkedés címe:	Rehabilitációs hozzájárulás kiváltása munkahelyekkel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsága.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Célja hogy a megváltozott munkaképességű emberek visszakerüljenek a munka világába, így javuljon az életminőségük és újra hasznosnak érezzék magukat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	25 fő feletti cégek felmérése, koordináció, civil partnerek bevonása, pályázati lehetőségek keresése.
Résztvevők és felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	Jegyző, Közös Önkormányzati Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több megváltozott munkaképességű ember foglalkoztatása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő pályázat hiánya. Saját erőforrás keresése.
Szükséges erőforrások	Pályázat, önerő

Intézkedés címe:	Információkhoz és eszközökhöz való hozzáférés javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A megváltozott munkaképességűek és fogyatékossgal élők ellátásairól, igényeikről nem rendelkezünk megfelelő információkkal.
Célok általános megfogalmazása, rövid, közép, és hosszú távú időegységekre bontásban	Célja hogy a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek igényeit, lehetőségeit jobban megismerjük, és ehhez igazítsuk a szolgáltatásokat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Különbféle információs adatbázisok használata, pályázatfigyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak továbbképzése. Az érintettek megkeresése, interjúk, kérdőívek használata.
Résztvevők és felelős(ök)	Képviselő-testület
Partnerek	Jegyző, Közös Önkormányzati Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, benyújtása folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek igényeinek jobb megismerése, szélesebb körű adatok szerzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfelelő pályázat hiánya. Saját erőforrás keresése.
Szükséges erőforrások	Pályázat, önerő

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse(i)	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Lakosságszám megtartása	Csökkenő népesség	Lakosság-szám növekedés		Közszerűletek, parkok sétányok kialakítása, fejlesztése. Bérlakások építése. Lakótelekek kialakítása. Utak pormentesítése, járdák létesítése, korszerűsítése	Képviselő-testület	r: 6 hó előkészítés K: folyamatos	Projektok száma	pályázat	folyamatos
2	Szociális Szövetkezet alakítása	A nyilvántartott munkanélküliekből a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma magas	Hozzáférés javítása, jogvényesítés		toborzás, igényfelmérés, tréning	polgármester	igényfelmérés együtműködés	Részvevők száma	pályázat	folyamatos
3	Ellátásból kiesett	FHT-ből kiesettek magas	Ne legyen egy		Kapcsolattartás	polgármester	R: 6 hónap igényfelmérés	bevontak száma,	helyszín, informatikai	folyamatos

	álláskereső tájékoztató, Munkügyi regisztráció	száma	évig ellátatlan	a Munkaügyi Központtal. Igény- felmérés, kapcsolat- tartás az érintettekkel		s K: folyamatos	munkát találó emberek száma	eszközök, gépkocsi	
4	Baba-mama börze szervezése	gyermekes családok szegénysége	szükségletek kielégítése, a gyermekek megfelelő, olcsó ruhához juttatása.	gyermek- védelmi beszámoló	GYEJO- CSSK	r: 6 hó előkészítés K: évente megszer- vezni	bevontak száma	helyszín	folyamatos
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Gyermek- védelmi jelzőrendszer megújítása	Jogszabályi változások	együtt- működés fejlesztése, prevenció hatékony- ságának növelése	gyermek- védelmi beszámoló,	jegyző	r: 6 hónap kapcsolat- felvétél K: 1 év együttműködés és megújítása		humán erőforrás	folyamatos
2	Hasznos szünidő eltöltés	Sok a szünidő, a szülők kevés számaléka tudja kifizetni a drága táborokat	Szüneti gyermek- felügyelet, foglalkoztatás megterem- tése	Intézményi kimutatások	Képviselő- testület	r: 6 hó előkészítés K: folyamat	bevont gyermekek száma	helyszín, eszköz, humán- erőforrás, pályázat	folyamatos
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Bölcsődei csoport létrehozása, óvoda nyitva tartásának felülvizsgálata	Nők munkába állításának lehetősége	szükségletek kielégítése, kiszámítha- tóság, tervezhe- tőség, kooperáció	Gyermek- védelmi beszámoló	Képviselő- testület	r: igényfel- mérés, K. folyamatos	létrehozott bölcsődei férőhelyek száma	pályázat	folyamatos
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Idősek társadalmi	keves tematikus generációs	idősek társadalmi	„Háló” beszámoló	Programok	polgármester	minden év	rendezvénye	humán erőforrás

	megbecsülésének, részvételének erősítése	program	megbecsülésének erősítése	települési egészségterv	szervezése: Idősek világnapja megünneplése, „Ki-Mit-Tud”	polgármester	évente	rendezvények száma, résztvevők száma	humán erőforrás, helyszín, pályázat	
2	Aktív időskor meghosszabbítása	magas közgyógyellátottak száma	aktív élet biztosítása		Rendezvények megszervezése, hely biztosítása. Települési egészségnap, számitógépes, infokommunikációs ismeretek fejlesztése.					humán erőforrás, helyszín, pályázat
V. A fogytatékka álók esélyegyenlősége										
1	A közszolgáltatást nyújtó intézmények, akadálymentesítési járdák felújítása	Nem minden intézményben megoldott az akadálymentesítés. Az utak, járdák állapota nem mindenhol megfelelő	Idősek, mozgássérültek közlekedésének javítása	Pályázati lehetőségek	Adatgyűjtés, felmérés	Képviselő-testület	r: felmérés 6 hónap K: megvalósítás	akadálymentesített intézmények száma, akadálymentesített járdák hossza	pályázat	Folyamatos
2	Rehabilitációs Hozzájárulás kiváltása munkahelyekkel	Megváltozott munkaképességűek alacsony foglalkoztatottsága	növekedjen a foglalkoztatottság	szoc.szolg koncepció, közfoglalkoztatási terv	25 fő feletti cégek felmérése, koordináció, civil partner bevonása	Képviselő-testület	r: 6 hó felmérés k: kidolgozás tájékoztatás, H: megvalósítás fenntartathatóság	létrehozott rehabilitációs munkahelyek száma	humán erőforrás, helyszín, pályázat	folyamatos
3	Információkhoz és eszközökhöz	A megváltozott	igényeket,		információs	Képviselő-testület	r: igényfelmérés,	igények jobb	humán erőforrás	folyamatos

	való hozzáférés javítása	munkaképességűek és fogyatékos-ság- gal élők ellátásairól, igényeikről kevés információ van	lehetőségeket jobban megismerjük, és ehhez igazítsuk a szolgáltatásokat		adatbázisok használata, pályázat- figyelés, különleges képzettségű szakemberek bevonása, vagy saját állományban foglalkoztatottak tovább- képzése, az érintettek megkeresése		K. folyamatos	megismerése, szélesebb körű adatok szerzése	rás, pályázat	
--	-----------------------------	---	--	--	--	--	---------------	--	---------------	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

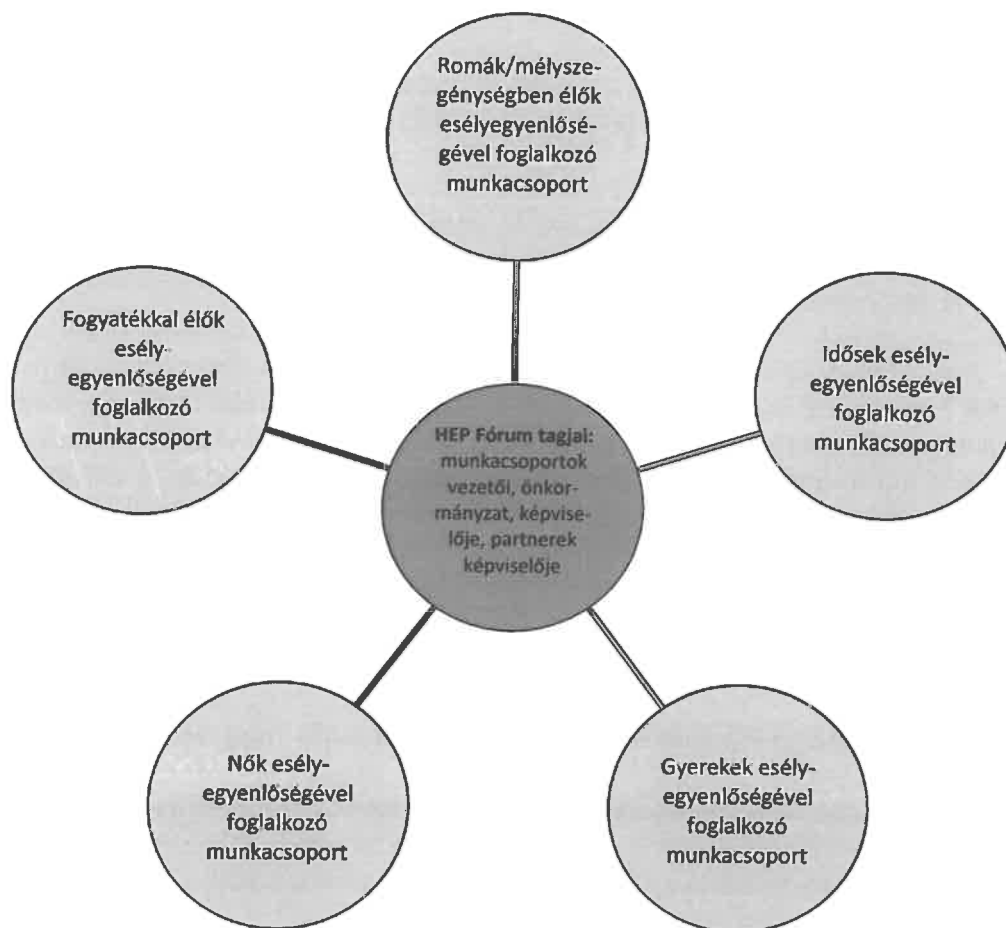
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok

megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

- I. Mezőszilas község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.
- II. Ezt követően Mezőszilas község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta, és a 40/2016. (IV. 12.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Mezőszilas, 2016. április 12.

Aláírás

Mezőszilas Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Mezőszilas 2016.04.12.

Partner aláírás

Dátum Mezőszilas 2016.04.12.

Partner aláírás

Dátum Mezőszilas, 2016.04.12.

Partner aláírás